

ante te sicut hypocrite faciunt in synagogis et vicis ut honorificentur ab hominibus. **Amē** dico vobis receperunt mercedem suam. **Te** autē faciente elemosynā: nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua: ut sit elemosyna tua in abscondito: et pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi.

AVG. de ser. do in mōte. **Enā**lter sup̄a dñs iusticiāz noiauit cū dixit: Attēdite ne iusticiā vřam: nūc autē p partes exequit. **CHRY.** sup mat. **Ponit** autē tria fortia bona. s. elemosyna: orationē: et ieiunium: contra tria mala: aduersus q dñs tērationis bellū suscepit. pugnavit. n. p nobis ptra gulā in eremo: cōtra auariciā sup̄a montē: contra vanā gloriā sup̄a tēplū. **Est** ergo elemosyna q dispertit: cōtra auaritiā q pgregat: ieiunium ptra gulā: qz ē ei cōtrariū: oratio vō ptra vanā gloriā: qz cū oē malū ex malo nascat: sola vana gloriā de bono pcedit: iō nō destruit tur p bonū: s; magis nutrit. nullū ergo remediū pōt esse ptra vanā gloriā nisi oratio sola. **AMBRO.** Omnis autē snia discipline christiane i misericordia et pietate ē: et iō ab elemosyna incipit dicēs: Lū ergo facis elemosynā noli tuba canere an te. **GLO.** Tuba autē ē ois actus vel sermo p quē opus iactantia demōstrat: puta q facit elemosynā qñ aliquē videt pntem: vel intercedēte aliquo: aut honestiori psonē q pōt retribuē: als aut nou facit. **S; et** si iloco secreto fecerit: eo pposito ut laudabilis videat: tuba ē. **AVG.** Sic qd dicit: Noli tuba canere an te: ad hoc respicit qd sup̄a ait: Attēdite ne iusticiā vřam faciat: co. ho. **HIE.** Qui autē tuba cānt elemosynā faciēs hypocrita ē. Et iō subdit: Sic hypocrite faciunt.

ISIDO. Nomē hypocrite tractū ē a specie eoz q i spectaculō: et a facie icēdūt distinguēs vultū vario colore: ut ad psonē quā simulant colore pueniāt: mō i specie viri: mō in seie ut fallat populū dū in ludis agūt. **AVG.** de ser. do. in monte: Sic ergo hypocrite. i. simlatores tanq imitatores psonarū aliarū agūt partes illi qd nō sūt. nō enim q agit partes agamēnonis: vē ipse ē: s; simlat cū: sic et i ecclesijs in oī vīta humana q se vult videri qd nō ē hypocrita ē. Simlat enī se iustū et nō exhibet: q totū fructū in laude hoīum ponit. **GLO.** Et iō subdit loca publica cū dicit: In synagogis et vicis. Et finē intentū cū subdit: Ut honorificent ab hoib.

GREG. xxxij. moza. Scēdū vō ē q sūt nōnulli: qz i sanctitatis habitu tenet: et pfectionis meritū exequi nō valēt: quos nequa q credendū ē inter hypocritarū numerū currere: qz aliud ē infirmitate: aliud callida simulatione peccare. **AVG.** de ser. do. in monte. Tales autē q simulationē peccat: ab inspectore cordis deo mercedē nō capiūt: nisi fallacie supplicii. et iō subdit: Amē dico vobis receperunt mercedē suam. **HIERO.** Nō dei mercedē: s; suā. Laudati. n. sunt ab hoibus: quoz causa exercere virtutes. **AVG.** de ser. do. in monte: Hoc autē respicit ad illud qd sup̄a posuit: Alioqn mercedē nō habebitis apd pīem vřm. Sic q nō quō illi elemosynā faciās: s; quō faciēda sit iubet pueniēter cū dicit: Te autē faciēte ele. ncl. sin. tua: qd fa. dext. tua.

CHRY. in ho. Hoc autē p sup̄a dñā dicit: ac si dicat: Si possibile est teipsum ignorare: et ipsas manus latere possibile esset: studiosissimū ē tibi. **CHRY.** sup mat. Apli autē interpretant in li. canonū sic: Dextera ē ppls christianus: q ē ad dexterā christi. Sinistra autē ē ois ppls q ē ad sinistrā. Hoc ergo dicit ne christiano elemosynā faciēte qd est dextera infidelis aspiciat: qui ē sinistra. **AVG.** de ser. do. in monte: S; fin hoc videbit nulla esse culpa velle placere fidelibus: cū tñ in quozlibet hoīum laudē finē boni opis pstruere: phibeamur. Ut autē te imitetur quibus facta tua placuerūt nō tñ fidelib: s; etiā infidelibus exhibendū ē. Si autē ut aliq dicit: sinistra inimicū putaueris: ut nesciat inimicus tuus cū elemosynā faciēs:

cur ipse dñs inimicū iudeis circūstantibus misericorditer sanauit hoies. Deinde quō cū ipso inimico faciem: ut illū ipseam? pceptū: Si eluricet inimicus tu? ciba illū. Tertia opinio ē ridēda eoz q dicit: sinistre noie vroz significari: ut qñ in re familiari tenaciores pecuniarū solēt ēē femine: lateat eas cū aliqd viris alienis impendūt pp̄t domesticas lites. Nō autē solis viris hoc pceptū datū ē: s; etiā feminis. cui ergo sinistre subet femina occulta re opus misericordie sue: an etiā vir sinistra erit femine? q si qspia putat: cū pceptū sit talib: ut se inuicem bonis moribus lucrificiāt: nō sibi debēt occultare bona opera sua: nec futura faciēda sūt ut pmereat de. q si occultandū ē aliqd qd diu alterius infirmitas id equo animo non pōt sustinere: quīs nō illicite fiat nō tñ femina p sinistra significari facile apparet toti? capituli significatione. Et etiā qñ sinistra vocet: qd enī in hypocritis culpātū est: q. s. laudes hoīum qñt: hoc tñ facere vetaris. qz propiā sinistra videt significare delectationē laudis: dextera autē significat intētionē implēdi pcepta diuina. Lū ergo psciētie faciēdi elemosynā miscet se appetitio laudis: hūane: sit sinistra pscia dextre. Nesciat ergo sinistra. i. nō se miscet conscientie tue laudis humane appetitio. Dñs autē nī multo magis phibet solā sinistra in nobis opari: qz ea misceri opib: dextre. Quo autē fine hoc dixerit: ostēdit cū subdit: Ut sit elemosyna vřa in abscondito. i. in ipsa bona pscia: q humanis oculis demōstrari nō pōt: nec vrbis aperiri: quandoquidē multi multa mentunt. Sufficit autē tibi ad pmerendū pmiū ipsa conscientia: si ab eo expectas pmiū: q sol? pscie inspector ē. Et hoc est qd subdit: Et p tuus qd vi. in abscon. reddet tibi. Multa latina exēplaria hñt: Reddet tibi palā. **CHRY.** sup matb. Impossibile ē. n. ut opus bonū hois in abscondito dimittat de: s; in hoc seculo manifestat: illo glorificat: qz glia dei: ē sic et diabolus manifestat malū: in quo malicie eius vřt: oñ dñs. Proprie autē publicat de? oē bonū in seculo: cuius bona nō sūt cōia bonis et malis. iō cuiqz illuc bene fecerit deus: manifestū est p mercede iusticie sue meruit il lud. Merces autē iusticie in hoc seculo manifesta nō ē: quia hic nō solū boni s; etiā mali sūt diuites. **AVG.** de ser. do. in mōte: S; in grecis exēplarib: q ppta sūt nō inuenimus palā. **CHRY.** in homi. Si ergo vis habere in spectores eozū q faciēs: ecce habes nō solū angelos aut archangelos: s; deū vniuersoz.

ICA. VI. **Q**uam oratis non eritis sicut hypocrite qui amant in synagogis et in angulis platearū stantes orare: ut videant ab hoibus: amen dico vobis receperunt mercedem suā. Tu autē cū oraueris: intra i cubiculū tuū: et clauso ostio ora patrem tuū in abscondito: et pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi.

Salomon dicit ante orationē prepara animam tuam. **CHRY.** sup matb. Qd quidē facit q faciēs elemosyna venit ad orationē: bona enī opa excitant fidē cordis et dant p̄sidentia anime apud deū oradi. Ergo elemosyna pparatio ē oratiōis: et idē dñs post elemosynā conuenient de oratiōe nos iſtruit. **AVG.** de ser. do. in mōte: Nō autē hoc monet nūc ut oremus s; quō orem: sic nec superius ut faciam? elemosynā: s; quō animo faciam? **CHRY.** sup matb. Est autē oratio quasi quoddā spiritale tributū qd anima offert deo de vřcerib: suis. Quāto ergo glorioſior ē tāto cautior ē seruāda: ne pp̄t hoies facta vřſcat: et iō dicit: Cū oratis nō eritis sicut hypocrite. **CHRY.** in ho. Hypocritas vocat: qd deū se fingētes orare hoies circūspiciūt. et ideo subdit: Qui amant i synagogis orare. **CHRY.** sup matb. Puto autē nō ad locū hoc refert dñs: sed ad p̄positiōē oratiōis: in conuētu. n. fidelū orare laudabile ē: sic dicitū ē: In ecclesijs benedicite deū.

Hierony. a.

Hierony. a.

eite deū. Qui ergo sic orat ut ab hoibus videat: nō deus aspiciat s; homines. 7 ideo quātū ad p̄posuū suū in synagoga orat. Cuius autē orantis mens solū aspiciat deū: quāuis in synagoga orat: tñ apud se in secreto videt orare. Sequit̄: Et in agulis platearū: ut videant absconſe orant. Et sic duplici laudant: 7 q; orant: 7 q; absconſe orant. **GLO.** Uel anguli platearū sūt vbi via p̄ trāuersū gres sū dicit: 7 q̄drutū reddit. **CHRY.** sup̄ math. Eo ergo p̄posito in conuētū vcat orare ut a couētū videat. vñ subdit: Ut videant ab hoibus. Oras ergo nihil nouū faciat qđ aspiciat hoies: vel clamādo vel pectus pcutiēdo vel manus extēdēdo. **AVG.** de ser. do. Non autē videt ab hoibus nescias ē: s; ideo hoc agere ut ab hoibus videaris. **CHRY.** in ho. A vana enī glōria vbiq; erui bonū ē: maxime aut in orōne: s; n. in hoc cogitationibus circūferimur. si ad orandū ingressi fuerimus: hāc hñtes egreditur: q̄lter intelligemus ea q; a nobis dicunt. **AVG.** de ser. do. Sic etiā fugiendū est hoium scientia: s; hoc animo aliqd fiat ut fructus expectet placēdi hoibus vnde subdit: Amen dico vobis receperūt mercedē suā.

CHRY. sup̄ math. Unusquisq; n. vbi semiat: ibi metit. Unde qui p̄p̄ hoīem orat nō p̄p̄ deū: ab hoibus nō a deo laudant. **CHRY.** in ho. Dicit aut: Receperunt. q; deus retributionē quē ē ab ipso tribuere vellerit illi autē eam q; ē ab hoibus vsurpat. Quō aut orādū sit subiūgit dicens: Tu aut cū ora. intra in cubitū: 7 clau. ostio ora pa. tuū in abscondito. **HIERO.** hoc simplicit̄ intellectum erudit auditō: em ut vana orādū glōria fugiat.

CHRY. sup̄ math. Ut nemo sit ibi nisi ille q; erat: 7 ille que orat. Testis. n. orantē grauat: nō adiuuat. **CYPRI.** de orōne dñica: In abditis etiā locis orare magis puenit fidei: ut sciamus dñm vbiq; ē pñtem 7 maiestatis sue plenitudine occulta penetrare. Possum etiā intelligere 7 ostiū dom' os corporis: ut nō clamosa voce ore mus deū: s; tacito corde p̄pter tria. Primo q; deus non voce clamosa pulsandus ē: s; cōscia recte placādus: qui ē cordis auditor. Secūdo q; secretas orōnes tuas non o; altez scire: nisi te 7 deū. Tercio q; clamose oras altez iuxta te nō pmitit orare. **EXCOLPA.** Cū sumo etiā ē orādū silentio: ut ipso q; inimicos nros: q; orantib' nob' maxime insidiant lateat nre petitiōis intentio. **AVG.** de ser. do. i. mōte: Uel p cubicula nra sunt intelligēda corda nra: de qbus dicit: Que dicitis in cordib' vris: 7 in cubilib' vestris p̄pungimini. Ostiū ē carnalis sensus: foris sūt oia tpalia: q; p sensū cogitaciōes nras penetrāt: 7 turba vanoꝝ phantasmātū orātib' obstrepūt. **CYPRI.** de orōne dñica: Que aut segnitia ē alienari 7 capi inepis cogitaciōibus 7 pphanis cū dñm deſcaris: q̄si sit aliud qđ magis debeas cogitare q; cū deo loq̄ris. Quō te audiri a deo postulas: cū teipsū nō audias: hoc ē ab hoste nō cauere: hoc ē deū negligētia orōnis offendē. **AVG.** de ser. dñi: Laudendū ē ergo ostiū. i. carnali sensui resistendū: ut oratio spiritalis dirigat ad patrē: que sit in timis cordis vbi orat pater ad in abscondito. vñ sequit̄: Et pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi. **RE MI.** Et est sensus: Sufficiat tibi ut ille sol' nouerit tua orōne q; oium corda nouit occulta: q; ipse q; est inspector erit exauditor. **CHRY.** in ho. Nō aut dixit: Grat' dabit: s; Reddet tibi. Et enī debitor ē seipsū tibi cōstituit.

Orantes autem nolite multum loqui: sicut ethnici faciunt. Putant enim q; in multiloquio exaudiant. Nolite ergo assimilari eis. Scit enim pater vester quid opus sit vobis: anq; petatis eū. **AVG.** de ser. do. in mōte: Sic hypocritaz ē p̄bere se spectandos in orōne quoz fruct' ē placē hoibus: ita est ethnicoz. i. gētiliū in multiloquio se putare exaudiri 7 ita subdit: Orantes aut nolite mult. loq̄. **EXCOLPA.** frequēter enī s; breui ē orandū: ne imozantib' nobis infere

re aliqd nostro cordi insidiato: possit inimicus. **AVG.** ad probā: Nō tñ ut qđā putat: hoc orare in multiloquio si diutius orat. Aliud ē sermo mult': aliud diuturnus affect'. Naz 7 de ipso dño scriptū ē: q; pnoctauerit in orando: 7 plūtiū orauerit: ut nobis p̄beret exēplūz. Dicunt fratres in egypto cębras qđē habere oraciones: s; eas tñ breuissimas 7 rapti i quodamō iaculatas: ne illa vigilanter erepta q; orati plurimū ē necessaria p̄ pductio res mozas hebetet intentio: ac p hoc ipsi satis oñdunt hāc intētiōne sic esse obzuenda si pdurare nō pōt: ita si pdurauerit: non cito esse rūpendam Absit aut ab oratiōe multa locutio: s; nō desit multa p̄catio si seruēs p̄seuerat intētiō: nā multū loqui ē in orando rem necessariā supflua agere verbis. Multū aut p̄cari ē eū quē precamur diuturna cordis excitatiōe pulsare: nā plerūq; hoc negotiū plus gemitibus q; sermonibus agit: plus fletu q; affatu. **CHRY.** in ho. Dissuadet igit p hoc inanē locutionē in orando: puta cū non petimus decentia a deo: potētatus 7 gl̄as: inimicos supare: 7 pecuniarū abūdantiā. Iubet ergo hic non longas orōnes facē. Longas autē di con non tpe: s; multitudinē eoz q; dicunt: pmanere tamē oportet eos q; petūt. Oratiōi enī ait ap' instantes. nō tñ iubet decē miliū versū orōne pponere 7 cordetenus enūciare: qđ occulte insinuat: cū dixit: Nolite multū loqui. **GLO.** Dānat aut multiloquiū orōnis veniēs de infidelitate. vñ sequit̄: Sicut ethnici faciūt. Gentilib' enim erat necessaria verborū multiplicitas: p̄p̄ demones q; nescirēt quid illi peterēt: nisi illoz verbis instructi. vñ sequit̄: Putat. n. q; in multiloquio suo exaudiant. **AVG.** de ser. do. i. mōte: Et reuera omne multiloquiū a gētilib' venit: q; exercēde lingue pot' q; mūdando aio dant op̄ra: 7 hoc studiū genus etiā ad deū p̄e flectendū transferre conant. **GREG.** xxiiij. mora. Sed veraciter orare ē amarus in copunctione gemitus 7 non cōposita verba resonare. Et iō subdit: Nolite ergo assimilari eis. **AVG.** de ser. do. in mōte: Si enī verba multa ad id p̄feruntur ut instruat ignarus: qđ eis opus ē ad rerū oium p̄ditiōē vñ sequit̄: Scit. n. pater vester qđ op' sit vobis anq; petatis eū. **HIERO.** Cōsurgit aut in hoc loco qđam heresis phōz: quozdā dogma pueris dicitur: Si nouit deus qđ oremus: 7 anteq; petamus scit quo indigeam' frustra scienti loq̄mur. Quib' rñdendū ē nō narratores ēē: sed rogatores. Aliud ē. n. narrare ignozant: aliud petere scitū. **CHRY.** in ho. Nō ergo oras ut doceas: sed flectas ut familiaris efficiaris cōtinuitate interpellationis: ut humiliter: ut rememoreris pctōrū tuoz. **AVG.** de ser. do. in monte: Nec etiā verbis nos agere debem' apud deū 7 ut impetremus qđ volumus: s; rebus quas animo gerimus: 7 intētiōne cogitaciōis cū dilectiōe pura 7 supplicii affectu. **AVG.** ad probā: Sed iō p certa interualla temporū etiā verbis rogam' deū: ut illis rerū signis nosip̄s amoneamus: quātūq; in hoc desiderio p̄fecerimus: nobisip̄s inotescam': 7 ad hoc augendūz nosip̄s acius excitē' ne varijs curis qđ tepescere ceperat: oīno frigescat 7 penitus extinguat: nisi crebri inflāmetur. Nobis ergo necessaria sūt vba: qbus cōmoue amur: 7 inspiciamus qđ petam': nō quib' dñm seu docēdū seu flectendū esse credamus. **AVG.** de ser. do. i. mōte: Sed rursus q̄ri pōt siue rebus siue verbis orādū sit: qđ opus sit ipsa orōne si deus iā nouit qđ nobis necessariū sit: nisi q; ipsa oratiōis intētiō cor nostrum fenerat 7 purgat: capaciūq; effici: ad excipiēda diuina munera: q; spūaliter nobis infundunt. Nō. n. ambitione p̄cū nos exaudiat deus q; semp paratus ē dare suā lucē: sed nos nō semp parati sum' accipe cuz inclinamur in alia. Sit ergo in oratione conuersio corporis ad deum: 7 purgatio iterioris oculi cum ea que cupiebant: tpaliter excluduntur: ut acies cordis simpliciter ferre possit simplicē lucē: 7 in emanare cū gaudio quo beata vita pficitur.

Hieronymus.

Hieronymus.

Sic ergo vos orabitis: Pater noster q es i celis

GLO. Inter salutaria monita 7 diuina quibus cōsulit credētibz forma orādi pposuit: 7 oīones cōposuit bze uibus verbis: ut sit fiducia cito annuēdi: qd breuē vult rogari. vñ dicit: **Pater n̄r q es i celis.** **CYPRI.** de oīone dñica: Qui fecit vñdē docuit 7 orare: vt dñs oratione quā filius docuit apud patrē loquimur: facilius audiamur. **Amica** 7 familiaris oratio est dñm de suo rogare: agnoscat pater filij sui verba cū p̄cē facim: 7 cū ipsū habeam: aduocatū apud patrē. p p̄ctis n̄ris: qñ p̄ctōres. p delictis nostris petimus: aduocatū n̄rī verba pmamus.

GLO. Nō tñ his solis verbis orat: s; 7 alijs sub eodē sensu pceptis quibus cor n̄m accendit. **AVG.** de ser. dñi in monte: Cū aut in omni dēp̄catione beniuolētia cōciliāda sit eius quē dēp̄camur: deinde dū qd dēp̄camur p laudē illius: ad quē oratio dīrigit: solet beniuolētia cōciliari: 7 hoc in oratōis p̄cipio poni solet. In quo dñs n̄r nihil aliud nos dicē iussit nisi **Pater n̄r q es i celis:** **Multa** quidē dicta sūt in laudē dēi: nūq̄ tñ inuenit p̄ceptū pp̄lo israel vt diceret **Pater n̄r:** s; ē eis insinuat vt dñs tanq̄ seruis. s; de pp̄lo xp̄lano apls dicit: q̄ sp̄m adoptionis accepit: in quo clamam: **Abba pater.** qd nō ē merito: 7 nostrorū: s; grē quā in orōne ponim: cū dicimus. **P̄t:** quo noīe 7 charitas excitat. **Quid** enī charitas dē esse filijs q̄ p̄r: 7 supplex affectus cū homies dē cū dēo: **Pater n̄r.** 7 qdā impetrādī p̄supposito. **Quid** iāz nō dē filijs petētibz: cū hōcipsū an dederit vt filij essent: **Postremo** quāta cura animū tāgit vt qd dicit: **P̄r n̄r.** tāto p̄rē nō sit indign. **Admonet** etiā hinc diuites: vel genere nobiles cū facti fuerint christianī: nō sup̄bire aduersus paupes vel ignobiles: qm̄ simul dicūt dēo: **P̄r n̄r:** qd nō p̄t p̄cē ac vere dicē n̄rī se fr̄es eē cognoscāt.

CHRY. in ho. Qd enī nocumētū ē ex inferiori cognatōe: cū fin sup̄iorē oēs sumus copulat: qd etiā patrē dixit 7 p̄ctōrū remissionē 7 adoptionē 7 hēditatē 7 fraternitatē: tē qd est ad vnigenitū: 7 sp̄s largitionē p vnā hāc p̄fessū ēnūcupationē. Nō. n. possibile ē uocare dēū patrem nisi cū qui ē oibus istis bonis potit. **Dupl̄r** orantiū igit erigir sensū 7 dignitatē eius q̄ inuocat: 7 magnitudinē beneficiorū quibus orās potitus ē. **CYPRI.** de oīone dñica: **Nō** autē dicim: **Pater meus:** s; **P̄r n̄r:** qz pacis 7 vnitatē magister noluit sigillatim 7 p̄uatim p̄cē fieri: vt qd cū p̄cē cat: p se tñ p̄etur. **Publica** enī ē nobis 7 cōis oratio 7 qñ oramus: nō p vno tñ: sed p populo toto oramus: qz totus pp̄ls vnū sumus. **Sic** enī vnū orare p omnibus voluit: quō in vno oēs ipse portauit. **CHRY.** super matth. Pro se enī orare necessitas cogit: p altero autēz charitas fraternitatis hortat. **Dulcior** autē est ante dēū orō: nō quā necessitas trāsmittit: s; quā charitas fr̄nitatē cōmēdat. **GLO.** Dī etiā **Pater n̄r:** qd cō ē oibus: non p̄r meus: qd soli xp̄o puenit: qd ē filiū p naturā. **CHRY.** sup matth. Addit autē: **Qui es in celis.** vt sciamus nos habere patrē celestē: 7 erubescāt se terrenis reb̄ substernere qui patrē h̄nt in celis. **EX COL PA.** Et vt ad illā regionē in qua patres nostri cōmorari fatemur: sumo desiderio p̄peremus. **CHRY.** in ho. In celis ergo cū dicit: non illic dēū cōcludēs hoc ait: sed a terra abducēs orantem: 7 excelsis regionib̄ affigens. **AVG.** de ser. dñi in monte: **Uel** dē ē in celis. i. in sanctis 7 iustis: non enim spacio loco: cōtinet dēus. **Sūt** quidē celi excellētia mūdi corpōra 7 si in eis locos dēi eē credat: melioris meriti sūt aues quarū vitā ē dēo vicinior. Nō autē ē scriptū: **Prope** est dñs cellis hoibus: aut eis qd in montib̄ habitāt: sed cōtritis corde. **Sed** sicut terra appellatur: est p̄ctōr: cui dictū ē: **Terra es:** 7 in terrā ibis. sic celū iustus cōtrario dicit p̄t. **Recre** ergo dē: **Qui es in celis.** tantūz enīz sp̄ritualiter interesse videt in iustos 7 p̄ctōres: quantū corpōraliter in celū 7 terrāz: **Cul** rei significāde gra

tia orātes ad orientē p̄uertimur vnde celū surgit: nō tanq̄ dēus ibi sit ceteras mūdi dēferēs partes: s; vt admoneat aīus: ad naturā excellētiōrē se cōuētere. i. ad dēū cū corp̄ ei qd frēnū est: ad corp̄ excellētius. i. ad corp̄ celestē cōuertit. **Conuenit** etiā vt oīum sensibus 7 parau lozū 7 magnorū bene sentiat de dēo. 7 ideo qd nondū p̄t aliquid corpōrē cogitare: tolerabilior est illorū opinio

Sanctificetur nomen tuum.

AVG. Dictū ē quis sit qui petit: 7 vbi habitet. **Iaz** vi deam q̄ sint p̄tēda. **Prīmū** aut omniū qd petunt: hoc ē: **Sanctificetur** nomē tuū. qd nō sic petit: qñ nō sit sc̄m dēi nō mē: s; vt sc̄m habeat ab hoibus. i. ita inotescat dē 7 vt nō estimet aliquid sanctius. **CHRY.** in ho. **Uel** rogare iubet orantē p n̄ram gl̄ificari vitā: ac si dicat: **Ita** fac nos vt uere: vt p nos vniuersa te gl̄ificēt. **Sanctificetur.** n. idē ē qd gl̄ificetur: **Digna** ē aut dēū dēp̄cantis oratio nihil petere ante patris gl̄oriā: s; oīa ei laudi postponere. **CYPRI.** **Uel** aliter: **Nō** optam dēo vt sanctificetur oīonibus n̄ris: sed vt nomē ei sanctificetur in nobis. **Quia** enī ipse dīxit: **Sancti** estote: qz ego sc̄s sū. id petimus 7 rogam: vt qd in baptismo sanctificati sum: in eo qd ē cep̄rimus p̄seueremus. **AVG.** de p̄seueratiā: **Cur** aut p̄seueratiā ista poscīt a dēo si vt pelagianū dicit: nō datur a dēo. **An** 7 ista irrisoria petitio: cū id ab eo petit: qd sc̄m nō ipsū dāre: s; ipso nō dante eē in hoīs p̄tate. **CYPRI.** Et hoc etiā vt sanctificemur: quotidie dēp̄camur. **Opus** enim est nobis cōtinua sanctificatione: vt qd quotidie delinquimus: delicta n̄ra sanctificatione assidua purgemus.

Adueniat regnum tuum.

GLO. Congrue sequit vt post adoptionē filiorū regnū petam: qd filijs debet. **Uñ** sequit: **Adueniat** regnū tuū.

AVG. de ser. dñi in monte: **Quod** nō ita dictū ē: qñ dē nūc nō regnet etiā in terra: s; p̄p̄z in ea regnauerit. **Adueniat** ergo accipiendū ē: vt manifestet hoibus. nulli aut licebit ignorare regnū dēi. **Cū** enī vnigenitū nō solū intel ligibiliter: s; etiā visibiliter venerit iudicare viuos 7 mortuos: tūc aut esse futurū iudicij dēi dñs docet: cū euangeliū p̄dicari fuerit in oibus gentibus: qz res p̄tinet ad sanctificationē noīs dēi. **Uel** gnālī p totū mūdi petit regno vt diabolus in mūdo regnare dēstet: vel vt in vnoquoqz regnet dēus: 7 nō regnet p̄ctm i mortaliū hominū corp̄e.

CYPRI. **Uel** n̄m regnū petim: aduenire a dēo nob̄ p̄missū 7 christi sāguine acq̄sitū: vt qd in sc̄lo an̄ seruim: mus: postmodū xp̄o dñante regnem. **AVG.** ad pb̄ā: **Regnū** nāqz dēi veniet siue velim siue nolim. **S; dēi** deriū n̄m ad illud regnū excitam: vt nobis veniat: atqz in eo regnem. **EX COL PA.** **Uel** qz nouit sc̄s testi monio conscie sue cū apparuerit regnū dēi: ei se futurūz eē p̄sente. **HIERO.** **Attendēdū** aut qz grādīs audacē sit: 7 pure p̄cie postulare regnū dēi: iudiciū nō timere.

CYPRI. **Pōt** etiā 7 ipse xp̄s eē regnū dēi: quē venire quotidie cupim: cui aduēt vt cito nobis rep̄ntet optam: nā cū resurrectione ip̄e sit qz in ipso resurāim: sic 7 regnū dēi p̄t itelligi: qz i illo regnaturi sum. **Bñ** aut regnū dēi petim. i. celestē: qz ē 7 terrestre regnū. s; qd renūciā uitā sc̄lo: maior ē etiā honorib̄ eius 7 regno. **Et** iō d̄se dēo 7 xp̄o dedicat: nō trena: s; celestia regna desiderat. **AVG.** de p̄seueratiā: **Cū** aut petit: **Adueniat** regnū: qd orat qd iā facti sūt: nisi vt i ea facitaret qd iā illis data ē p̄seueret. **Neqz** n. alit veniet dēi regnū: qd his qd p̄seuerat vt qz in finē certū eēse venturū.

Siat voluntas tua: sicut in celo 7 in terra.

AVG. In illo britudinis regno vitā brā pficiet i sanctis: sic nūc in celestib̄ angel. **Et** iō post illā petitionē qua dicim: **Adueniat** regnū tuū. sequit: **siat** voluntas tua: sicut in celo 7 in terra. i. sicut in angelis qd sūt i celo voluntas tua sit: vt te p̄suant: nullo errore obnubilare eoz sapiāz nulla miseria ipediente eoz britudinē: ita fiat in sanctis tuis qui

Hierony. b.

tuls q in terra sūt: r de terra quantuz ad corpus attinet: facti sunt. Itē fiat volūtas tua recte intelligit: obediatur pceptis tuis sic in celo r in tra. i. sic ab angelis ita ab hoibus: nō q ipsi faciāt vt velit de: s; qz faciūt qd ille vult. i. faciūt fm voluntatē ei. **CHRY.** in ho. Vide aut cōsequētiā optimā. q. n. cupiscē dōcūt celestia p hoc qd dicit: Adueniat regnū tuū. anq ad celū pueniāt: ipsam terrā iussit fieri celū p hoc qd dicit: fiat volūtas tua sicut in celo r in tra. **HIERO.** Trubescant aut ex hac snia qui quotidie ruinas in celo fieri mentiunt. **AVG.** de ser. do. in mōte: Uel sicut in celo r in tra. i. sic in iustis ita i pētōrib: itāq si dicēt: sic faciūt volūtatē tuā iustis: ita etiaz pētōres: vt ad te conuertant: siue ita vt sua cuiq tri buant. qd fiet extremo iudicio. Uel p celū r terrā accipia mus spm r carnē. Et qd dicit apls: Dōte serūlo legi dei. videam? factā dei volūtatē in spū. In illa aut imutatio ne que pmittit iustis. fiat volūtas tua sic in celo r in ter ra. i. sicut spūs nō resistit deo: ita r corp nō resistat spūi: Uel sicut in celo r in tra. i. sic in ipso iesu christo: ita r i ecclesia tanq in viro patris voluntatem impleuit: ita r in seia q illi desponsata ē. Celū. n. r terra cōuenient itel ligit qsi vir r femina: qm terra celū secūdante fructifera ē. **CYPRI.** Nō ergo petim? vt deus faciat qd vult: sed vt nos facē possim? qd de? vult: qd vt fiat in nobis op? ē dei volūtatē. tōpa eius r ptectione: qz nemo suis virib? fortis ē: s; deī misericordia turus. **CHRY.** in ho. Vir tus. n. nō est nri studij solū: s; supioris grē. Rursū aut hīc oīōne p oīe terrarū cūlibet nostrū inlūxit. Neq. n. dī xit: fiat volūtas tua in me vel in nobis: s; vbiqz terraz: vt soluat error: r plantet veritas: r expellat malicia: r re uertatur virtus. r sic tam nō differt celū a terra. **AVG.** de bono pfeuerātie: Et hoc aut euidēter oīdītur ptra pe lagianos inītiū fidei eē donū dei: qm p infidelibus vt ha bere fidē incipiat: scā oīat ecclīa. Cū etiā in factis tam sit facta dei volūtas: cur vt fiat adhuc petūt: nisi vt pfeuerēt i eo qd eē cepunt. **CHRY.** sup mat. Cōtē aut accipi dō qd ait: Sic in celo r in tra. i. scificet nomē tuū sic i celo r i terra. Adueniat regnū tuū sic in celo r in tra. fiat volū tas tua sicut in celo r in tra. Et vide q caute locutus ē nō dixit: Pater scificet nomē tuū in nobis: Adueniat re gnū tuū sup nos: fac volūtatē tuā in nobis. Nec iterū dī cit: Scificemus nomē tuū. Suscipiamus regnū tuū: fa ciām? volūtatē tuā: ne hoc aut dei tm aut hoīs tm eē vi deat: sed medie dixit r impersonalit. nā sicut hō nō pōt fa cere bonū nisi habuerit adiutoriū dei: sic nec deus bonū opatur in homine: nisi homo voluerit.

Petmē nostrū supsubstantialē da nob hodie. **AVG.** hec ergo tria q in pmissis pētitiōibus petunt: h inchoant: r quantūcūqz pficim? augent in nobis. Perse cte vero qd in alia vita sperandū ē: sp possidebunt: reliqz vō qtuor q sequunt petunt ipalia q ppeterna cōsequen da sūt necessaria. panis enīz q cōueniēter peti: hīc ē ne cessarius. Seq. n. Panē nostrū supsubstantialē da no bis hodie. **HIERO.** Qd nos supsubstantialē expūmi mus: in greco habet ephūision: qd verbū. lxx. interpres pūision frequētissime trāsferūt. Cōsideraui? ergo in he breo r vbiqz illi pūision expūserunt: nos inuenim? so golla: qd symmachus exeriton. i. pūcipuū vel egregiūz trāsultit: i; in quodā loco peculiare interpretatus sit. Qm ergo petim? vt peculiare vel pūcipuū nobis dñs tribuat panē: illū petim? q dicit in euāgelio: Ego sup panis viu? qui de celo descēdi. **CYPRI.** Naz panis vite xps est: r panis hīc omniū nō ē: s; nri ē. Hūc aut panē dari nob quotidie postulām? neq in christo sum? r eucharisti am quotidie accipim? intercedere aliquo grauiori deli cto a celesti pane phibeamur: r a christi corpore sepemur. Petim? ergo vt qd in christo manem? a scificatione ei? r corpore nō recedamus. **AVG.** de bono pfeuerātie:

Perseuerantiam ergo a dño facti poscunt: qm petunt ne a christi corpore sepemur: s; in ea scificatione pmaneat: vt nullū crimē admittāt. **CHRY.** Uel panē supsubstantialē po suit: hoc ē quotidianū. **EXCOLPA.** Cum dicit: ho die: oīdīt eū quotidie eē sumēdū: oīqz tpe hec oīo debet pfundī: qz nō ē dies qua nō opus sit nobis hui? panis p ceptiōe cor interioris hoīs pfirmare. **AVG.** de ser. do. in monte: Sed cōtra hoc illi mouēt qdē q in orientali b? paribus nō quotidie cene dñi cōicant: qui de hac re suā sniam defendūt vel ipsa auctoritate ecclesiastica: q sine scādalo ista faciūt. neqz ab eis q ecclesijs pfunt facē phi bent. Sed vt de istis nil in aliqua partē deseramus: illud certe occurrere cogitantibus regulā nos oīadi a dño ac cepisse quā trāsgredi nō oportet. Quis ergo audeat dicē semel tm nos oīare debere orationē dñicam: aut si iterū r tertio vsqz ad eā tm horā qua corpi dñi cōicamus nō enim postea dicere poterimus: Da nobis hodie: qd iam accepimus. Aut poterit quisqz cogere vt vltia parte diei sacrm illud celebremus. **EXCOLPA.** 13 istud dōi: hodie: ad pntē vitā possit intelligi. i. dū in hoc seculo cōmoramur: presta nobis hūc panē. **HIERO.** de ser. do. in mōte: Possumus supsubstantialē panē r alit intelli gere: q sup oēs substantialē sit: r vniuersas super creaturas. i. dñi. **AVG.** sup lucā: Uel quotidianū panē accipia mus spiritalē: pcepta. i. diuina q quotidie opozz medita ri r operari. **GREG.** xxiij. moza. Nostrū aut hūc pa nē dicimus: r tm vt deit ozam? qz deī est ex vi nature: r nri sit p acceptionē. **HIERO.** Alij simplicitē putāt fm apli acceptionē dicēti: Habes victū r vestitū his cōiē ti simus. de pnti tm cibo scōs curā gerere. vñ in postero bus pceptū ē: nolite cogitare de crastino. **AVG.** ad p bam: Sic ergo hīc sufficiētā petimus a parte q excellit. i. noīe panis totū significātes. **CHRY.** sup matth. Nō solū aut ozamus ideo: Panē nostrū da nobis hodie: vt habeam? qd manducem? qd cō ē inter iustos r pētō res: s; vt qd māducam? de manu dei accipiam? qd ē tm scōzū. Naz illi de? dat panē q cū iusticia pparat: diabō lus aut ei q pparat cū pctō. Uel ita vt dū a deo dat: scifi catus accipiat: r iō addidit: Nrm. i. quē nos habemus paratū: illū da nobis: vt a te scificet: sic sacerdos panem accipies a laico scificat r porrigit ei. panis enīz offerētus ē: s; qd scificatū ē: bñficiū ē sacerdotis. Dicit aut Nrm. p pter duo. pmo qz oīa q nobis de? dat: p nos alijs dat: vt de eo qd accipim? partē impotētibz faciam?. Qui ergo de laborib? suis indigētibz pstat: nō tm panē suū māducatur: s; etiaz alienu. Dede q de iusticia acqsiū panē māducatur suū panē māducatur: qui aut cū pctō alienū. **AVG.** de ser. do. in mōte. forte aut aliqz moueat: cur oīe mus p his adipiscendis q huic vite sūt necessaria sic est victus r tegumentū cū dñs dicat: Nolite solliciti eē quid edatis: aut qd induamī: nō pōt aut dīsqz de ea rep q adī piscēda oīat nō eē sollicitus. **AVG.** ad probā. S; suffi cientiā vite nō indecēter vult qd quis vult r nō apli. hec aut sufficiētia nō appetit ppet seipsā: s; ppet salutē corpo ris r cōgruentē habitū psonē hoīs: quo habitu nō fit in cōuentē eis cū qbus honeste viuēdū ē. Ista q cū hñt: vt teneat: cū nō hñt vt habeat oīadū ē. **CHRY.** i ho. Cōsi derādū ē aut q postq dicit: fiat volūtas tua sic i celo r i tra. Et qz hoibus loqbat in tra carne idutis r nō potenti bus habē eandē impossibilitatē cū angelis cōdescēdit iam firmitati nre: q necessario indiget cibo. Et iō p pane ius sit oīōne facē nō p pecunijs neqz lasciuiā: s; solū p pane quotidiano: r neqz hoc sufficit: s; appositū. Da nobis ho die. vt nō pteram? nosipfos sollicitudine supueniētis dī ei. **CHRY.** sup mat. Et sic pma facie vidēt hec vba so nare: vt q hō dicit: nō habeat i crastinū aut p? crastinū p patū q si ita ē oīo ista: aut pauci pōt pūēre sic apls: q docēdi gra oī tpe vagabāt: aut forsītā nulli. Doctrinā aut xpi ita debemus aptare vt oēs in ea pficiāt. **CYPRI.**

Hieronym. a.

Hieronym. b.

Hieronym. b.

Hieronym. a.

Hierony. a.

Divinū ergo cibū discipulus christi debz petere: ne in lō gū desiderii petitiōis extēdat: qz p̄tariū sibi sit ⁊ repu- gnās: vt q̄ram in seculo diu manē q̄ petim⁹ regnū celoꝝ velociter aduenire. vel addit: Quotidianū. vt tantū quis māducat quātū rō naturalis exigat: nō quātū lasciuia car- nis ipellit. Si. n. in vno cōuinio tantū expēdas quātū suf- ficere tibi pōt centū dieb⁹: iā rō quotidianū cibū mādu- cas: s; multoꝝ. **HIERO.** In euāgelio aut qd̄ appel- lat fm̄ hebreos p̄ substantiāli pane moar reperit: qd̄ dī crastinū: vt sit sensus: Panē nostrū castrinū. i. futurūz da nobis hodie.

Et dimitte nobis debita nostra sicut ⁊ nos di- mittimus debitoribus nostris.

CHRY. Post subsidū cibi petis ⁊ venia delicti: vt q̄ a deo pascis: in deo vivas: nec tū p̄nti vites: s; eterne con- sulas: ad quā venire pōt si pctā donent: q̄ debita dñs ap- pellat: sicut alibi dicit. Dimisi tibi omne debitū: qz ro- gasti me. vñ sequit. Dimitte nobis debita nra. Quare ne cessarie ⁊ salubrit̄ admōemur q̄ pctōres sum⁹: q̄ p pctis rogare p̄pellimur: ⁊ nequis sibi q̄si inocēs placeat: ⁊ se extollēdo pl⁹ peat: iustit̄ se peccare quotidie dū p pctis quotidie iubet orare. **AVG.** de bono p̄seuerat̄e: Doc aut telo pelegiani p̄sodiunt heretici q̄ audēt dicē hoīem iustū in hac vita b̄e nullū oīno petm̄: ⁊ talib⁹ hoibus eē iā in p̄nti tpe ecclesiā nō hntem maculā aut rugam.

CHRY. in ho. Qm̄ vero fidelib⁹ hec oīo cōcūnit: ⁊ leges ecclesie docēt ⁊ oīonis p̄cipiū qd̄ docet deū p̄fz vocare. Qui ergo fidelib⁹ iubet remissionē pctōrū pete: demonstrat q̄ post baptisimū p̄tingit pctā dimitti p̄tra no- uatianos. **CYPRI.** Qui ergo p pctis nō orare docuit p̄nā misericordiā p̄misit: s; plane addidit legē certa cō- ditiōe nos p̄stringēs: vt sic nobis debitū dimitti postule- m⁹: fm̄ q̄ ⁊ ipsi debitorib⁹ nris dimittim⁹. ⁊ hoc ē qd̄ di- cit: Sicut ⁊ nos dimittim⁹ debitorib⁹ nris. **GREG.** x. moza. Ut p̄fecto bonū qd̄ a deo p̄puncti petim⁹: hoc p̄i- mū p̄ximo p̄uersi faciam⁹. **AVG.** de ser. do. Hoc non de pecuniā dī: s; de oībus q̄ in nos q̄sq; peccat: ac p hoc etiā de pecuniā peccat: nāq; i te q̄ pecuniā tibi debita cū habeat vnde reddē: nō reddit: qd̄ petm̄ si nō dimiseris: nō poteris dicē: Dimitt. nob de. no. si. ⁊ nos dī. de. nris.

CHRY. sup mat. Cū q̄ ergo spe orat: q̄ inimicitia ser- uat aduersus alterz a q̄ forsitan lesus ē. Si. n. ipse orans mentis. Dic. n. remitto: ⁊ nō remittit: sic ⁊ a deo petit idul- gentiā: ⁊ nō illi idulget. S; multi nolētes dare veniam peccatib⁹ in se: fugiūt istā oīonē orare: stulti. p̄mo qz qd̄ nō sic orat: vt docuit christ⁹: nō ē christi discipulus. secu- do qz nec p̄ libeter exaudir oīonē quā fili⁹ nō dictauerit: cognoscit. n. p̄ filij sui sensus ⁊ vba neq; suscipit q̄ vsur- patio humana excogitauit: s; q̄ sapia christi exposuit.

AVG. i enchir. Tū qz hoc tā magnū bonū. i. dimittere debita ⁊ diligere inimicos tante multitudinis nō ē quan- tā credim⁹ exaudiri cū in oīone dī: Dimittē no. de. no. sic ⁊ nos dī. de. no. Proculdubio verba sp̄sionis hui⁹ im- p̄t. n. si hō nō dū ita p̄ficet vt diligat inimicū: tū qn rogat ab hoīe q̄ peccauit in eū: vt ei dimittat: dimittit ex corde q̄ etiā sibi rogati vtrq; vult dimitti. Jam vero q̄ cū i quē peccauit: si peccato suo mouetur vt roget: nō adhuc ē re- putandus inimicus: vt cū diligē sit difficile: sicut difficile erat qn inimicitias exercebat.

Et ne nos inducas in tentationem.

CHRY. sup mat. Quia multa magnifica sup̄a man- dauit hoibus: vt de cū patre suū dicat: vt regnū dei petat venire: iō nūc addit hūilitatis doctrina cū dī: Et ne nos inducas i tentationē. **AVG.** de ser. do. in monte: Nōnul- li codices hnt: Et ne nos iheras i tentationē qd̄ tardē va- lē arbitoz: nā ex vno greco vbo vtrūq; ē trāslatū. Multi aut itēptando ita dicūt: Ne nos patiaris induci in tenta- tionē: exponētes quomō dictū sit Inducas. Non enim p.

seipsū inducit deus: s; induci patit̄ eū quem suo auxilio deseruerit. **CYPRI.** Qua i parte oñdit p̄tra nos nihil aducariū posse nisi de an p̄misit: vt oīs timor n̄ de uotio puerat ad deū. **AVG.** de ser. do. Aliud ē aut in- duci i tentationē: aliud tēari. nā line tēatiōe pbat⁹ eē nō pōt: siue sibi sibi siue aliq. Deo aut an oēs tēatiōes q̄sq; no- uissim⁹ ē. Nō ergo hic orat vt nō tētemur: s; vt nō ihera- mur i tentationē: tāq; si q̄spia cui necesse ē igne examinare nō orat vt igne nō p̄tigat: s; vt nō exurat. Inducimur. n. si tales iciderit q̄s ferre nō possum⁹. **AVG.** ad p̄bam: Cū ergo dicim⁹: Ne nos iheras i tēta. nos admonemur hoc petē ne deserti ei⁹ adiutorio alicui tēatiōi: vel p̄sen- tiam⁹ decepti: vlt cedam⁹ afflicti. **CYPRI.** In q̄ admone- mur iherimur ⁊ ihericillitatis n̄rē neq; se ihericillit extollat: vt oū pcedit hūilis ⁊ submissa p̄fessio: ⁊ oaf totū deo: qd̄ qd̄ supplicat peti: ipi⁹ pietate p̄fite. **AVG.** de bo. p̄seue- ratie: Cū aut sci petm̄ ne nos iheras i tentationē: qd̄ aliud q̄ vt i scitate p̄seueret orant. Si aut h⁹ sibi p̄fessio qd̄ de- de dei dono cū ab illo p̄scit de mōstrat: nō scōꝝ nō te- net vsq; in finē p̄seueratiā scitatis. neq; n. q̄sq; in p̄posito xp̄iano p̄seuerare desinit: nisi i tentationē p̄mit⁹ iherat. Iō q̄ petm̄ ne iheramur i tentationē vt h⁹ nō fiat: ⁊ si sit deus nō p̄mittit vt fiat. Nihil. n. fieri nisi qd̄ aut ipse facit aut fieri p̄mittit. Potēs ē ergo a malo i bonū fectē volūtatē: ⁊ lapsū puerit ac dirige i sibi placitū gressū. Cui nō frustra dī Ne nos iheras i tentationē. nā q̄ i tentationē sue male vo- lūtatē nō iherat: in nulla p̄fusa iherat vt q̄sq; n. tēat a p̄cupiscētia sua. Noluit ergo de a se p̄scit ne iheramur in tentationē: qd̄ poterat nobis ⁊ nō orantibus dari: qz voluit nos admoneri: a quo bñficia accipiam⁹. Attēdat ergo ec- clia quotidianas oīones suas. orat vt ihericillit credat. De ergo puerit ad fidē. orat vt credēs p̄seueret. Deus ergo dat p̄seuerantiā vsq; in finē.

Sed libera nos a malo: amen.

AVG. de ser. do. Orandū ē: nō solū vt nō inducamur i malū quo carem⁹: s; ab illo etiā liberemur: in qd̄ iaz in- duci sum⁹. ⁊ iō seqt. Sed libera nos a malo. **CHRY.** in ho. Vel malū hic diabolū vocat: p̄p̄ excellētiā mali- t̄ie: nō q̄ ex natura ē: s; q̄ ex electiōe. Et qz ad nos ipaca- bile bellū h̄z: p̄p̄ hoc dicit: Libera nos a malo. **CY- PRI.** Post oīa qd̄ sup̄ dicta in p̄sumatiōe oīonis vñt clausula vniuersas partes nras collecta breuitate cōclu- dēs. Nihil. n. remanet qd̄ vltra adhuc debeat postulari: cū semel p̄tectionē dei aduersus malū petam⁹: q̄ ipetra- ta: cōtra oīa q̄ diabolus ⁊ mūdus operat securi sumus.

Quis. n. de seculo met⁹ ē: cui⁹ in seculo de turoz ē. **AVG.** ad p̄ba: Et hoc vltimū qd̄ in oīone dñica positū ē tā late p̄z: vt hō xp̄ianus in q̄libet tribulatiōe p̄stitut⁹: in hoc ge- mit⁹ edat: ⁊ hoc lachrymas fūdat: hinc exordiat: in hoc terminet oīonē. vñ sequit. Amē. quo desiderii orantis ex- primis. **HIERO.** Amē. n. qd̄ in fine p̄stat scriptū: signa- cultū ē dñice oīonis: qd̄ Aqla int̄pretat⁹ ē fidelit̄: qd̄ nos vere possum⁹ dicē. **CYPRI.** Quid mirū si talis oīo ē quā de deo dicit: q̄ magisterio suo oēm p̄cem nraz saluta- ri sermone breuiat: hinc p̄ c̄fata fuerat an p̄dcm̄: Ser- monē breuiat faciet de sup̄ terrā. Nā cū dñs iesus xps oībus venerit vt colligēt doctos parit atq; indoctos: oī serui atq; etati p̄cepta salutis ediderit: p̄ceptorū suorūz fecit grāde p̄p̄dū: vt i disciplina celesti discēptū memo- ria nō laboraret: s; qd̄ eēt simplici fidei necessariū veloci- ter disceret. **AVG.** ad p̄ba. Quilibet aut alia vba di- cam⁹ q̄ affect⁹ orant: vlt p̄cedēdo format vt claret: vlt cō- sequēdo attēdit vt crescat: nil aliud dicim⁹ q̄ q̄ i ista oīo ne dñica positū ē si recte ⁊ p̄p̄rēt oram⁹. Qui. n. dī: La- rificare i oīb⁹ gētib⁹: sic clarificat⁹ es i nob. qd̄ aliud dīc q̄ Scificet nomē tuū. Qui dīc: Effusus meos dirige fm̄ eloquiū tuū qd̄ aliud dīc q̄: fiat volūtas tua. Qui dīc: Qñde facit tuā ⁊ salui erimus. qd̄ aliud dīc q̄: Qui dīc: at regnum

Hierony. b.

at regnū tuū. **Qui dicit:** Paupertatē ⁊ diuitias ne dederis
mibi. qđ aliud dicit q̃ **Panem.** no. quo. va. no. ho. **Qui**
dicit: Venēto dñe dauid: ⁊ oīs māiuetudinīs eius: ⁊ si
red. retr. mibi mala. qđ aliud dicit: q̃ **Dimitte** no. de. no.
si. ⁊ nos dñ. de. no. **Qui dicit:** Aufer a me cōcupiscētiās vē
tris. qđ aliud dicit: q̃ **Ne** nos idu. in tēta. **Qui dicit:** Erue
me ab inimicis meis de' meus. qđ aliud dicit: q̃ **Libe.**
nos a ma. Et si p oīa pōdicationē scāz verba discurras
nihil inuenies: qđ in ista oīone dñica nō cōtineat. **Quis**
aūt id dicit: qđ ad euangelicā istā p̃ceē p̃tinere non
possit carnalit' orat: qđ nescio quō nō dicat illicite: qm̃ re
natos dñs nō nisi spiritalit' docet orare. **Qui aūt dicit in**
oīone: Dñe multiplica diuitias meas: ⁊ honores meos
auge: ⁊ hoc dicit eoz hñs cōcupiscētiā: nō id atēdēns vt
ex his fm̃ deū p̃sit hoībus: puto eū nō iuenire in oīone
dñica quo possit huc vota aptare. quāobrem p̃udeat sal
tem petere qđ nō p̃cedat cupe. **Aut si ⁊ hoc p̃uder:** ⁊ cupi
ditas vincit: meli' hoc petet: vt etiam ab isto cupiditatis
malo liberet cui dicitur: Libera nos a malo. **AVG.** de
v. domi. Videt etiā iste numer' petitionū septenario b̃ti
tudinū p̃gruē. **Si** enim timo: dei est quo beati sūt paupes
sp̃u: qm̃ ip̃soz est regnū celoꝝ: petam' vt sc̃ificet i hoīb'
nomē dei: timoꝝe casto p̃manēre in secula seculoz. **Si** pie
tas ē q̃ b̃ti mites: petam' vt veniat regnū ei' vt mites
camus nec resistam'. **Si** ciuitas est: qua b̃ti sūt q̃ lugent: oze
mus vt fiat volūtas eius sicut in celo ⁊ in t̃ra: qz si corp̃
tanq̃ terra cū sp̃itui tanq̃ celo p̃senferit nō lugebimus
Si fortitudo ē: q̃ beati sūt q̃ esuriunt: oremus vt panis n̄
quotidian' detur nobis hodie: quo ad plenissimā satura
tatem venire possum'. **Si** p̃siliū ē: quo b̃ti sunt misericor
des: qm̃ ip̃soz miserēbūt: dimittam' debita vt nobis n̄
debita dimittant'. **Si** intellect' ē: quo b̃ti sūt mūdo corde
oremus nō inducti in tērationē ne habeam' duplex cor:
tp̃alia ⁊ terrena sectando de qbus tētiōdēs fiunt i nobis
Si sapia est: q̃ beati sūt pacifici: qm̃ filij dei vocabuntur:
oremus vt liberemur a malo. ipsa enī liberatio liberos
nos faciet filios dei. **CHRY.** ibo. Quia vō sollicitos
nos fecerat iūmicī memoria: hoc q̃ dixerat: Libera nos
a malo. rursus audaciā p̃bet p hoc q̃ in q̃busdam libris
subdit: Qui tuū est regnū ⁊ vītus ⁊ gl̃a. qz si ei' est regnū
nullū formidare oportet ei. ⁊ qui p̃liatur p̃tra nos: sit ei
subiectus. Cū aūt virtus ei' ⁊ gl̃a sint infinita nō solum a
malis eruerē pōt: sed etiā facere gl̃osīū. **CHRY.** sup
matth. Hec etiā ad p̃cedētiā p̃tinent. q̃ enī dicit: Tuū ē re
gnum. r̃idet ad illud qđ dixerat: Aduentat regnū tuū. ne
aliq̃s dicat: q̃ deus nō h̃z regnum in terra. q̃ aūt dicit: Et
virtus. r̃idet ad id qđ dixerat: fiat volūtas tua sicut i ce
lo ⁊ i terra. ne aliq̃s dicat q̃ deus nō pōt facere qđ vult.
q̃ ṽro dicit: Et gl̃a. r̃idet ad oīa que sequuntur: in qbus
gl̃oria dei apparet.

Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum
dimittet et vobis pater vester celestis delicta vestra.
Si autem non dimiseritis hominibus: nec pater
vester dimittet vobis peccata vestra.

RABA. per hoc q^d dñs dixerat: Amen. significat i-
dubitant illis a dño pferri oia que rite postulari q^d cōdi-
tionis addite seruare pactum nō negigunt. vñ subdit: Si
enī dimi. ho. pec. eoz dimiit. ⁊ vobis p^rve. ce. deli. ve.
AVG. i. fer. do. **Ubi** nō ē pteritū dⁱ q^d ex oib⁹ his senē-
tīs qbus nos dñs ozare pcepit: eā potissimū cōmēdan-
dam eē indicauit que ptnet ad remissionē pctōz: in qua
nos misericordē eē voluit: qd est vnū pssimū miseras
euadendi. **CHRY.** sup math. Non aut dixit vt prius
nobis deus dimittat: ⁊ postea nos debitorib⁹ nris. sci-
enī dñs boies eē mendaces qm̄ et si acceperint remissio-
nem peccati sui: ipsi sui debitoribus nō dimittunt: sic
dicit vt prius dimittam^r: p^rpetam^r dimissionē. **AVG.**
in enchi. Quisq^s aut roganti ⁊ peccati sui petenti ex coz

de nō dimittit: nullo mō estimer a dñō sua peccata dimit
ti. ⁊ ideo subdit: Si aut nō dimiseritis hominib⁹: nec p̄
re. di. vo. pec. **¶** CYPRI. Excusatio enī tibi nulla est
in die iudicij: cuz fm tuam inīam iudicaris: ⁊ qd feceris:
hoc ipse patiaris. **HIERO.** Si aut hoc qd scriptū est:
Ego dixi dñj estis: vos aut sicut hoies moriemini. ad eos
dñj qui ppter peccata hoies ex dñjs cēmeruerūt. Recte g̃
⁊ hi qbus pctā dimittunt: hoies appellatī sūt. **CHRYS.**
In ho. Ideo aut celoz ⁊ patris memini vt ex hoc p̄o
cet auditozē. nihil enī ita te deo assimilat: sicut iniuriā tibi
facientib⁹ ignoras. Incōueniens ē aut si talis patris
fils⁹ existens foras efficit: ⁊ ad celū vocatus terrenum
quēdam ⁊ vite hui⁹ p̄pitiū habeat sensū.

¶ Cum autem ieiunatis: nolite fieri sicut hypocrite tristes. Exterminant enim facies suas: ut pareat hominibus ieiunantes. Amen dico uobis quia receperunt mercedem suam.

CHRY. Quia ozo illa iam fortis est q̄ fit in spū hūmī
lī 7 corde cōtrito: q̄ aut̄ delitūz fructū spm̄ hūmīle 7 p̄ritū
habere non pōt: manifestū est qm̄ ozo sine ieiunio gracilis
ē 7 infirma: 7 iō quicūq; p̄ aliq̄ necessitatē voluerunt
orare: ieiunū cū orōne iunxerūt: qz ieiunū adiutoriu est
orōis. vñ pñe dñs post doctrinā de orōne subiūgit do
ctrinā de ieiunio dicens: **Cū** aut̄ ielu. nō. sic. si. hypo. tri
Sicbat enī dñs glām vanā ex oī bono. pcedere: iō sp̄
nā vane glē q̄ nascit̄ in trā bona iubet pcedere ne suffocet
ieiunij fructū: **Nō** aut̄ pōt fieri vt nō sentiat q̄ ieiunat: sed
melius ē vt ieiunū te q̄ndat: q̄ tu ieiunū. **Nō** aut̄ pōt fie
ri vt sit hilaris q̄ ieiunat. **Q̄** nō dixit. **Nolite** ēē tristes: s; **Nolite**
fieri tristes. **Qui** enī per ipostasuras aliq̄s fallētes
apparēt: illi nō sunt tristes s; sūt. **Qui** aut̄ nālīt p̄p̄ assī
duū ieiunū tristē nō sit tristis: s; v̄ ē. vñ subdit. **Exter.**
enī fa. su. vt pa. ho. ielu. **CHIE.** Verbu eximīnāt qd̄ in
ecclesiasticis scripturis vīto int̄p̄tū tritū ē: aliud mltō si
gnificat q̄ vulgo intelligit. **Eximīnāt** q̄ppe exules q̄ mī
tunt̄ extra timos. p quo sermōe demolunt̄ semp accipe
debem̄. **Demolūt** aut̄ hypocrita faciē suā vt tristitiaz si
muler: 7 aio forte letatē luctū gestat in vultu. **GREG.**
viij. moza. **Nā** oza pallefcūt: corpus debilitate q̄nt: p̄
ctus interrūpētib⁹ suspīrūz v̄get: nibilq; tāto labore ali
ud nisi estimatio hūana cogitat. **LEOPA.** Non sūt aut̄
casta ieiunia q̄ nō de rōne veniūt p̄ncipie s; de arte falla
cie. **CHRY.** sup̄ mat. **Si** q̄ ieiunat 7 tristē se facit hy
pocrita ē: quato magis inidōr ē q̄ nō ieiunat: s; argumētū
q̄busdā in facie sua pingit venale palloz ē q̄si ieiunij signū
AVG. de ser. dō. in mō. **In** hoc aut̄ caplo maxie aduer
tendū ē: nō in solo rerū corp̄az nitore atq; pōpa s; etiā
in ipsio sordib⁹ luctuosū ēē posse lactantia: 7 eo periculo
sordē q̄ sub noīe ieiunij dei decipit. **Qui** gūmoderato cul
tu corp̄is atq; vestit⁹ v̄l ectaz rez nitore fulget: facile cō
uincit̄ reb⁹ ipsiis pōpaz seculi ēē sectator: nec quēq; fallit
dolose imagine scitatis. **Qui** aut̄ in p̄fessioe xp̄ianitatis
debilitat̄ squalore ac sordib⁹ int̄itos in se hōiūz oculos
facit cū id volūtate faciat: nō necessitate patiat̄. ceteri ei⁹
operib⁹ pōt cognosci vtrū hoc p̄ceptū sup̄flui cult⁹ an am
bitione altij faciat. **Fructus** aut̄ ieiunij hypocritaz mani
festat: q̄ sub inferit. **Ut** pareant hoībus ieiunātes: Amen
di. vo. rece. mer. suā. i. quā desiderauerūt.

Tu autem cum ieiunās: unge caput tuum: ⁊ faciem tuam laua: ne uidearis hominib⁹ ieiunās sed patri tuo qui est in absconso: ⁊ pater tuus qui uidet in absconso reddet tibi.

GLO. Docuit dñs qd non est faciendum: modo docet qd est faciendū dicens: Tu aut cum iesu. vn. ca. t. 7 fa. tu. la. AVG. de ser. oo. in monte: Querī aut solet qd sit quod hic dicitur: Non enim quisq; recte precepit qd uis faciem quotidiana pflectudine lauem? vñctifex capī

tibus cū ieiunam^{us} nos eē debere: qđ turpissimū oēs fa-
tent. **CHRY.** sup matth. Itē si iō iubet nos nō fieri tri-
stes: ne p tristitia appaream^{us} hoibus ieiunare. Si vinctio
capitis et lauatio faciei a ieiunatib^{us} sēp seruent: nihilomi-
nus crūt signa ieiunij. **HIE.** Sed loquitur iuxta ritū pro-
uincie palestine: vbi dieb^{us} festis solēt vngere capita. Pre-
cipit qđ vt qñ ieiunam^{us} letos et festiuos nos eē mostrem^{us}.

CHRY. sup mat. Simplex qđ iteratio h^{oc}: qm p aggre-
gatione intelligenda sūt ista: sicut cetera auidicta: tanqđ si di-
cat: Sic longe te facere debes ab ostentatōe ieiunij tui vt
si posses fieri qđ tñ nō decet: ea etiā facias qđ ex diuerso lu-
xurie et epulatiōis vident esse indicia. vñ seqđ: Ne vide-
bo. ieiū. **CHRY.** in ho. In elemosyna qđē nō simplici-
ter hoc posuit: sed dixit elemosynā nō eē faciendā corāz
hoibus: apponēs vt videremur ab eis. In ieiunio autē et
ozone nihil tale addidit: qm elemosynā qđē impossibile ē
oīno latere: ozone autē et ieiunij possibile ē. Non paruus
autē fructus est hūanā glām ptenere: p hoc enī aliqđ a gra-
ti hoīz seruīture liberat: et ppter virtutis opator effici-
tur: ea amans: nō ppter alios s; ppter seipsā. Sicut. n. nos
pūmeliā estimam^{us}: cū nō ppter nos s; ppter alios diligi-
mur: ita nec virtutē oportet ppter alios seqđ: nec deo ppter
hoies obedire: s; ppter seipsū. Ideo seqđ: S; ppter tuō qđ ē
in abscondito. **GLO.** i. ppter tuō celestī qđ est inuisibilis:

vel qđ habitat in corde p fidē. deo autē ieiunat qui p eius
amore se macerat: et qđ sibi subtrahit: alteri largit. Et ppter
tuō qđ vī. i. absco. red. tibi. **REMI.** Sufficit enī tibi vt qđ ē
in spectro: pscie: sit et remunerator. **CHRY.** sup mat. Spī-
ritualiter autē facies aīe pscia intelligit. Sicut enī in pscū
hoīz gōsa ē facies pulchra sic in oculis dei speciosa ē
mūda pscia. Has facies hypocrite qđ ppter hoies ieiunāt
extermināt: fallere volētes deū et hoies: nā semp vulne-
rata ē pscia ei^{us} qđ peccat. Si qđ abstuleris nequitia ab aīa
tua lauasti psciam tuā et bñ ieiunas. **LEO.** p. a. in ser. de
ieiū. Impleri enī oīz ieiunij nō ciborū tñmō paritate:
s; maxime pūatiōe vitiorū. Nā cū ob hoc castigatio ista
sumat: vt carnaliū desideriorū fomites subtrahā: nullū
magis sectandū ē pscie genus: qđ vt semp simus ab iniū-
sta volūtate sobij: et ab inhonesta actiōe ieiunij: qđ deuo-
tio nō secernit iualidos: qđ etiā in languido corpe pōt aīe
integritas repiri. **CHRY.** sup matth. Spīritualit^{er} autē ca-
put tuū chriūt^{us} ē: sicut enī pota: esurientē ciba: et sic oleo mī
sericozdie vñxisti caput suū. i. chriūtū qui clamat in euan-
gelio: quod vñi ex minimis meis fecistis: mihi fecistis.

CHRY. in ho. Illud enī ieiunij de^{us} approbat: qđ an-
oculos eius man^{us} elemosynarū lauat. Hoc qđ tibi sub-
trahis alteri largire: vt vñ tua caro affligit: inde egētis p-
rimi caro reparet. **AVG.** de ser. do. Vel caput recte ac-
cipim^{us} rōnē: qđ in aīa peminet: et cetera hoīs mēbra regit
Vñgē qđ caput ad leticiā pūnet. Interius qđ gaudeat de iei-
unio suo: qđ ieiunādo se auertit a volūtate seculi: vt sit sibi
ditus chriūt^{us}. **GLO.** Ecce nō oīa in nouo testamēto ad
lram accipiunt. Rūculū enī est in ieiunio oleo delibu-
ri: s; spū amoris eius cui^{us} passionib^{us} debem^{us} participare
nos macerādo mens oīz inūgi. **CHRY.** Prope autē oīz
faciē qđē lauare: caput autē nō lauare: s; vngere. Quādiū
enī sum^{us} in corpe pscia nra sordida ē in peccatis. Caput
autē nostrum chriūt^{us}: peccatum non fecit.

Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra
ubi erugo et tinea demoliūt: et ubi fures effodiūt et
furant. Theaurizate autē vobis thesauros in celo
ubi nec erugo nec tinea demolitur: ubi fures non
effodiunt nec furantur. Ubi est thesaurus tuus
ibi est et cor tuum.

CHRY. in ho. Postqđ vane glorie expulit egritudine
optime tā sermone de pteptu diuitiaz inducit. Nihil enīz
ita pecunias pcupiscē facit: vt glē cupidō: ppter hoc nāqđ

famuloz greges et auro optos equos et argēteas mēsas
experūt hoies: nō vt vtilitate aut voluptate ipleant: s; vt
multis ondat. et hoc ē qđ dicit. Nolite thesau. vo. thesau.
in terra. **AVG.** de ser. do. Si enī eo corde quisqđ opet
aliqd vt terrenū comodū adipiscat: nō erit cor mūdū: qđ
in terra volutat. Sordescit enī aliqd cū inferiori misceat
nature: qm i suo genere nō sordidet: qđ etiā de puro ar-
gēto sordidat: aut si misceat: ita et aīus nō terrenoz cupi-
ditate sordescit: qm terra in suo ordine munda sit.

CHRY. sup mat. Vel alit^{er}. Qđ supra dñs nihil de ele-
mosyna vel ozone vel ieiunio docuerat: s; simulationem
eoz cōpescuit tñ: nunc fm tria pdicta tres psequēntias
introducūt docēnt: qm pma pūnet ad elemosynā qđ est
hic: Nolite thesau. vo. the. in terra. vbi pmo dat pūliuz
vt elemosyna fiat: vt sit ordo narratiōis talis: Cū facis
elemosynā: noli tuba canere an te. et postea subseqđ: Noli
te thesaurizare vo. thesau. i. ter. secūdo ondit qđ ē vtilitas
in elemosyna faciēda: tertio vt neqđ timo: inopie accidē-
tis ipediat volūtate elemosyne faciēde. **CHRY.** i. ho.

Dices autē: Nolite vo. thesau. in terra. subdit. Ubi erugo
et tinea demoliūt. vt demonstrēt thesauri qđ ē hic nocumē-
tum: et ei^{us} qui ē i celo: vtilitate: et a loco et ab his qđ nocent
q. d. qđ formidas ne pecunie psumant: si elemosynā dede-
ris. Itaqđ da elemosynā et additiōne accipiet. et enī qđ i ce-
lis sūt apponent: qđ si nō dederis pcreūt: et nō dixit alijs
derelinqđ: qm in hoc delectabile ē hoibus. **RABA.**

Tria autē ponit: s; tres diuersitates diuitiaz: metalla cru-
gine: vestes tinea demoliunt. Sūt autē alia qđ neqđ erugine
neqđ tinea timet: sicut lapides psciosi. et iō ponit generale
derimētū. s. fures: qđ oēs diuitias rape possūt. **CHRY.**

sup mat. Alia s; h; vbi tinea et cōmestura exterminat.
Oīa. n. bona mūdū triplex tollit interit^{us}. Aut enī a semet-
ipsis veterascūt et tinea: sicut vestimēta: aut ipsi dñs lu-
xuriose viuētib^{us} cōmēdūt: aut ab extraneis vel dolo
vel vt vel calūnijs vel alio inqđ mō diripiūt: qđ oēs fures
dicūt: qđ p iniquitate festinat aliena facē sua. S; dices: Nū
qđ oēs qđ hec hñt p dēt ea: Interi qđē dicā: qđ est nō oēs
p dūt tñ multi p dūt. Vere autē et male seruatas diuitias
nō cōpaliūt: spīritualit^{er} tñ p dūt: qđ nō p dūt tibi ad
vñ salūtē. **RA.** Allegorice autē erugo significat supbiā
qđ decore vñtū obfuscat. Tinea qđ vestes latet rodūt iūu-
dia ē: qđ bonū studiū lacerat: et p cōpactionē vñtatis disti-
pat. fures sūt heretici et demones qđ semp ad hoc sūt: in-
tenti vt spīritualib^{us} spoliēt. **HILA.** Ceterū laus celestis
eterna ē: nec furto surreptū subtrahēda: nec tinea et rubi-
gine inuidie excidēda. Et iō sequit^{ur}. Theaurizate autē vo-
bis thesauros in celis: vbi neqđ erugo neqđ tinea demoli-
tur: et vbi fures nō effodiunt: neqđ furāt. **AVG.** de ser.

do. in monte. Celū autē hoc loco nō cōporū acceperim^{us}:
qđ omne corpus p terra habendū ē. Totū enī mundum
debet ptemnē qui sibi thesaurizat in illo celo: de quo di-
ctum est: Celum celi dñi. i. in firmamēto spīrituali. Celum
enī et terra transibunt. Non autē in eo quod trāsīt collocare
debemus thesaurū nostrū: sed in eo qđ semper manet.

CHRY. sup mat. Quid ergo melius ē: an in terra re-
ponere: vbi incertus ē pseruatiōis euent^{us}: an in celo vbi ē
certa custodia: Que autē stulticia ē illic relinqđe vñ exim-
rus es et illic nō pmittere quo tūtur^{us} es: Illic qđ substantiam
tuam colloca: vbi patriā habes. **CHRY.** in ho. Quia
tñ nō oīs terrenus thesaurus erugine aut tinea destruit
aut per fures auferitur: et ideo aliud inducit dicēte: Ubi
est thesaurus tuus ibi est et cor tuū: ac si dicat: et si nihil p-
ozum veniat non paruiam sustinebis tucturam inferiori-
bus affixus: et eozū seruus factus: et a celestibus cadens
et nihil excelsorū cogitare potens. **HIERO.** hoc autē
non solum de pecunia: sed de cūctis possessionib^{us} sentē-
dum est. Sulosi enī deus vñter ē. Lassini thesaurus sunt
lubrica amoris libido. huic seruit vnusquisqđ a qđ vincit.
Ibi ergo h; cor: vbi et thesaurus. **CHRY.** sup matth.

Uel alit: ponit nunc que sit utilitas in elemosyna faciēda. Qui enī collocat thesauros in terra nō hz qd speret in celo. Ut qd ergo aspiciat in celū: ubi nihil repositū hz. Un dupliciter peccat. pmo qz mala pgregat: scōo qz cor hz in terra: 7 ex cōtrarijs causis dupliciter bene facit qui thesaurizat in celo.

Lucerna corpis tui est oculus tu'. Si oculus tu fuerit simplex: totū corpus lucidū erit. Si aut oculus tu fuerit nequā: totū corpus tuū tenebro sū erit. si ergo lumen tuum quod in te est: tenebre sūt ipse tenebre quante erunt.

CHRYS. in ho. Postq fecit mentionē de intellectu in seruitutē redacto 7 captiuato: qz hoc nō multis facile cognoscibile erat: ad exteriorē doctrinā trāspōnit dicens: Lu. cor. tui est ocu. tu'. ac si di. Si nō nosti qd ē iactura in intellectus a corpore: alit: hoc dīce. Qd enī est oculus corpōis: hoc est intellect' aie. Sicut ergo oculis oibz mult' operatiois reliquoz mebrozū amittit lūmine eis ex tincto: ita 7 mēte corrupta multis malis vīta tua implet.

HIERO. hoc ergo totū trāfert ad sensū: quō enī corpus totū est in tenebris: si oculus nō fuerit simplex: ita si aīa principalē fulgorē suū pdiderit. vniuersus sensus vel sensualis ps aīe in caligine cōmorabit. vñ dicit: Si ergo lu. qd in te ē tenebre sūt: ipse tenebre quante sūt. i. si sensus qd lūmē ē aīe vītio caligat: ipa putas caligo qd tenebris obnolet. **C**HRYS. sup mat. Videt aut q nō de corpore li oculo h loquat: nec de hoc corpore qd videt de foris: alioqn dīxisset: Si oculus tuus san' fuerit aut infirmus: nūc aut dicit: Simplex 7 nequā. si aut benignū oculū hz 7 infirmū: nunqd corp' eius in lūmē ē. Aut si malignū 7 sanū: nunqd corp' eius in tenebris ē. **H**IE. Sed solent lippietes lucernas vidē nūerosas: simplex aut ocul' 7 purus simplicitate tūet 7 pura. **C**HRYS. sup mat. Uel d' oculus nō a foris: s3 ab intus. Lucerna. n. ē mens p quā aīa videt deū. Qui ergo cor hz ad deū: illius ocul' lucidus est. i. illi' mens mūda ē: nō terrenis pcupiscētis sordidata. Tenebre aut i nobis sūt sensus carnales: q semp desiderat que sūt tenebre. Qui q hz oculū mūdū. i. mētem spiritalē: corp' suū seruat lucidū. i. sine pctō. Et si enī caro desiderat mala: virtute tñ diuini timoris reprecatur eā. Qui aut hz oculū. i. mēte aut malignitate tenebrosaz aut pcupiscētia turbulētā: tenebrosū possidet corp': nō enī resistit carni qn pcupiscit pueria: qz nō hz spem i celo que pstat nobis virtutem vt concupiscētis resistamus.

HILA. Uel alit: De officio lūmis oculi lumen cordis expellit: qd si simplex 7 lucidū manebit: claritatē eterni lūmis corpī tribuit: 7 splendorē originis sue corruptioni carnis infundet. i. in resurrectionē. Si aut obscurū peccatis 7 volūtate erit: vītijs mētis natura corpīs subiacet.

AVG. de ser. do. Uel alit: Oculū hīc accipe debem' intentionē nra qz si mūda fuerit 7 recta: oīa opa nra que fm eam opamur bona sūt: qd dē oīa totū corpus appellauit: qz 7 apls mebra nra dicit qdā opa vbi ait: Mortificate mebra vestra fornicationē 7 imundiciā. nō qd qdā faciat: sed quo aīo faciat p'siderandū ē. Hoc ē enī lūmē in nobis: qz hoc nobis manifestus ē bono aīo nos facē qd faciamus. Omne enī qd manifestat lūmen ē. Ipsa vō facta que ad hoīz societate pcedūt incertū nobis hnt exitum: 7 ideo tenebras eas vocauit. nō enī noui cū pecuniā porrigi indigēti qd sit inde factur'. Si ergo ipsa cordis intentio q tibi nota est: sordidat appetitū tpalium rerū: magis ipū factū cū incertus est exitus sordidū erit: qz est bñ alicui pueniat: qd tu nō recta intētiōe facis: quō tu feceris: imputabit tibi non quō illi puenierit. Si aut simplici intētiōe. i. sine charitatis opa nra fiāt: tunc mūda sūt: 7 placent in p'spectu dei. **A**VG. tra mēda. S3 ea q pstat eē pctā: nulla velut bona intētiōe faciēda sūt. ea d'ppe opa

hoīz si cās habuerint bonas vel malas: nūc sunt bona nūc mala: q nō sūt p seipsa peccata: sicut viciū p'bere pauperib' bonū est: si fiat misicordie cā: malū aut si fiat cā iā etatē. Lū vō opa ipsa pctā sunt: vt furta: stupra: 7 huiusmodi: qd dicat cāis bonis eē faciēda: vel peccata nō esse: qd dicat furemur diuitib' vt habeam' qd dem' pauperibus: **GRE. xxviii. moza.** Uel alit: Si lūmē qd in te ē. i. si hoc q nos bñ agēcepimus: ex mala intētiōe offuscam' ipsa q mala eē nō ignoramus etiā cū facim': quāte tenebre erūt. **REMI.** Uel alit: fides lucerne assimilāt: qz p eam gressus interioris hoīs. i. actio illuminat ne offedat fm illud: Lucerna pedib' meis verbū tuū. q si fuerit mūda 7 simplex totū corpus lucidū erit. Si vō sordida: totū corpus erit tenebrosū. Uel alit: Per lucernā intelligit rector eccle: q bene oculus dī: qz salutaria plebi subiecte p'uidere dī: que p corp' intelligit. Si ergo rector ecclesie errauerit: quātomagis errabit ppls ei subiectus.

Nemo potest duobus dñis seruire. Aut enī vnū odio habebit: 7 alterum diligit: aut vnū sustinebit: 7 alterum contēnet. Non potestis deo seruire 7 mammoni.

CHRYS. sup mat. Super' dīxerat dñs q q hz mēte spiritalē: ille pōt corp' suū fuare sine pctō: q aut nō hz: nō pōt. cui rōnē subiūgit dīcēs: Nemo pōt duob' dñis seruire. **GLO.** Uel alit: Qd dictū ē sup' qz p'p' intētiōe tpaliū: bona mala sūt. vñ posset aliq dīce: Ego faciā bona: 7 p'p' tpalia 7 p'p' celestia. Cōtra qd dñs ait: Nō potestis duob' dñis seruire. **C**HRYS. in ho. Uel alit: In anteriorib' auariciā p'p'it tyrānidē p mūla 7 magna s3 ad huc alia apponit aplōia. Nō enī in hoc solū nobis nocet diuitie q latrones aduersus nos armant 7 q intelletū obtenebrāt: s3 etiā a seruitute dei nos expellūt: 7 hoc pbat a cōib' pceptōib' dīcens: Nemo pōt du. de. fui. Duos aut dīc: q p'ia inuigūt. Cōcordia enī multos vnū fac: qd ondit p hoc qd subdit: Aut. n. vnū odio habebit. Jō aut duo ponit vt mōstret facillē eē transmutationē ad mel'. Si. n. dīcas: Seru' fact' sū pecuniā: amādo. f. eas mōstret q possibile ē ad aliud venīre. f. nō sustinēdo seruitutē: s3 ptenēdo. **GLO.** Uel duo tāgē vī seruitutis genera qdā enī seruitutē liberalit' ex amore: qdā seruitutē ex timore. Si q aliq ex amore seruiat vñ p'p'ioz dñoz: necesse ē vt altez odio habeat. Si vō ex timore seruiat: necesse ē vt dñs vnū sustinet altez ptenat. Res aut trena vel de' si i corde hoīs dñet: ad p'ia ex vitroq trahit hō: nā de' trahit ad sup'iora sibi fuīre: res vō trena ad inferiora: 7 iō quasi pcludēs s'bdit: Nō po. deo ser. 7 mam. **HIE.** Māmone sermone syriaco diuitie nūcupāt. Audiat q hoc auar' q censet vocabulo xpiano: nō posse se sū diuitijs xpoqz seruire 7 tñ nō dixit: Qui hz diuitias: s3 Qui seruit diuitijs. Qui enī diuitiaz seru' ē: diuitias custodit vt seru'. q aut fuitutis excussit iugū: distribuit eas vt dñs. **GLO.** Per māmona etiā itelligit diabol' q p'est diuitijs: nō q possit eas dare nisi qn d' p'mittit: s3 qz p eas hoīs fallit. **A**VG. de ser. do. in mon. Qui enī seruit māmoni. i. diuitijs: illi vtiqz seruit: qd istis t'renis merito sue pueritat' p'p'osuit pnceps hui' seculi a dño dī. Uel alit: q sūt duo dñi ondit cū dī: Nō po. deo ser. 7 mā. f. deo: 7 diabolo. Aut q hūc odio ha. hō: 7 al. dī. i. deū. Aut al. pa. 7 al. p're. Patif enī duz dñm qdā seruit māmoni: sua enī cupiditate iplica / tus s'bdit diabolo: 7 nō cū diligit. Sic q ancille aliene cōiūct' ē: p'p' pcupiscētia durā patif seruitutē: etsi nō dil / gat eū: cui ancillā diligit. Dixit aut alterum ptemnet: nō odio habebit. null' enī vā p'scia deū pōt odisse. Contēnet aut. i. nō timet eū: cū qsi de ei' bonitate secur' ē.

Ideo dico vobis ne solliciti sitis anime vestre quid manducetis: neqz corpori vestro quid induat' minū. Nōne aīa pl' ē qz esca: 7 corp' qz vestimētū

AVG de ser. dō. in monte: Quia supius docuerat dñs q̄ quisq̄ vult diligere deū ⁊ cauere nō offēdat: nō se arbitret̄ duobus dñis posse seruire: ne forte quis iam sup̄ sua nō querant̄: ppter ipsa tñ necessaria cor duplicet̄: ⁊ ad ea deflectēda torqucat̄ intentio subiūgit dīcēs: Jō dī. vo. ne. sol. si. ani. ve. qd mādu. neqz cor. ve. quid indua.

CHRY. in ho. Nō hoc dicit q̄ aīa cibo indigeat: cor pora est enī: sed fm cōem locutus ē ⁊ sūctudinē. aliter. n. nō pōt morari in corpe nisi eo cibato. **AVG.** Uel aīaz in hoc loco p aīali vitā positā nouerim. **HIE.** In nō nullis codicib⁹ additū est: neqz qd cibabis. Ergo qd oībus natura tribuit iūmentis ⁊ bestiis hoībusqz cōe ē: huius cura penit⁹ liberamur. Qd aut̄ hō de carnali cibo ⁊ vestimēto accipiamus. Ceterū de spiritalib⁹ cibis ⁊ vestimentis semp debent⁹ ēē solliciti. **AVG.** de bere. Dicunt aut̄ euhire quidā hēti opīates monacho nō licere sustentāde vitē sue cā aliqd opari: atqz ita se ipsos p fiteri vt oīno ab opibus vacent. **AVG.** de opibus monachoz: Inquit. n. nō de hoc ope corpali i quo vī agri cole vel opifices laborāt pcepit apls cū dixit: Qui non vult opari nō manducet. Neqz euāgelio posset oīno esse prius vbi ait dñs: Jō dico vobis ne solliciti sitis. In vbo ḡ apls p̄dicto spiritalia opa debent⁹ accipere: de q̄b⁹ alibi dī: Ego plantauī: apollo rigauit. ⁊ ita se arbitrant aplice ⁊ euāgelice obīperare snie: cū euāgelium credūt de non curāda corpali vitē hui⁹ indigētia pcepisse: ⁊ aplm de cibo spiritali dīxisse. Qui nō vult opari: nō māducat. Prius ergo demonstramus aplm opera corpalia seruos dei opari voluisse. Premiserat enī dīcēs: Jpi scit quō opoz teat vos imitari: qz nō iniqui sum⁹ int̄ vos neqz panes ab aliquo gratis manducauim⁹ sed in labore ⁊ fatigatio ne die ac nocte laborātes: nequē vestri grauarem⁹: nō qz nō habuimus prātem sz vt nos ipsos formā darem⁹ vobis q̄ nos imitaremī. Nā ⁊ cū essemus apud vos: hoc denūciabamus vobis: qm siqz non vult opari: nō māducat. Quid ad hoc dīci pōt qm exēplo suo docuit: qd pcepit. s. corpali operādo. Nā q̄ corpali oparet̄ ostēdit in actibus vbi dī: q̄ mansit cū aquila ⁊ vxore ei⁹ pscilla opus faciēs apud illos: erāt enī tabernaculoz artifices: ⁊ tñ aplo tanq̄ p̄dicatoz euāgelij militi christi: plātorū vinee: pastoꝝ gregis p̄stituerat dñs vt de euāgelio viuēt q̄ tñ stipendij sibi debitū non exegit: vt se formam daret eis q̄ erigere indebita cupiebāt. Audiāt ergo q̄ nō habēt hanc prātem: quā ille habebat: vt tñmodo spiritalit̄ operantes manducēt panē a corpali labore gratuitū. Si aut̄ euāgeliste sūt: si mīstri altaris: dispensatores sacroꝝ habēt hanc prātem: si salte habebāt aliqd in seculo: quo facile sine opificio sustentaret̄ hāc vitā: qd cōuersi ad deū indigentib⁹ dispartiti sūt: ⁊ credēda ē eoz infirmitas ⁊ ferenda. Nec attendēdū in quo loco hoc qd habebāt ipenderint: cū oīuz christianoꝝ sit vna respu. Sed q̄ veniunt ad p̄fessiones seruitutis dei ex vita rusticana: ⁊ ex opificuz exercitio: ⁊ plebeio labore siquo min⁹ opent̄ excusare nō pnt. Nullo enī mō decet vt in ea vita vbi senatores sūt laboriozi: ibi fiat opifices ociozi: ⁊ quo veniūt relictī de licijs suis q̄ fuerunt p̄dioruz dñi: ibi sint rustici delicati. At cum dñs ait: Nolite solliciti ēē. nō hoc dicit: vt ista nō p̄curent: q̄tum necessitas est vī honeste poterūt: sed vt ista intueant⁹: ⁊ ppter ista faciāt quicqd in euāgelij p̄dicatione facere iubent⁹: eā nanqz intētiōne paulo supius oculū vocauerat. **CHRY.** in ho. Uel pōt alit̄ p̄tinuari: Cū enī docuisset dñs pecuniā despice: ne aliqui dicerēt: q̄lit poterimus viuere: si oīa piecerim⁹ subiūgit dīcēs: Jōqz dico vobis. **GLO.** i. cura tpali: ne retrahamini ab eternis. **HIE.** Precipit ergo nobis: ne solliciti sim⁹ qd comedamus: qz in sudore vultus pparemus nobis panē. Ergo labor: exercendus ē: sollicitudo tollēda. **CHRY.** sup̄ matth. Nō enī solliciti dīnib⁹ spiritalib⁹: sz laborib⁹ corpaliibus accipiendus ē panis: q̄ laborib⁹ p premio

diligētie deo p̄stante abundat: ⁊ negligētib⁹ p̄ pena deo faciente subducit. Confirmat aut̄ spem nr̄az dñs: pmo de maiori ad min⁹ descēdit dīcēs: Nōne aīa plus ē q̄ esca: ⁊ corpus plus q̄ vestimentū? **HIE.** Qui maiora p̄stitit vtiqz ⁊ minora p̄stabit. **CHRY.** sup̄ matth. Nisi. n. voluisset p̄seruari qd erat nō crearet. qd aut̄ sic creauit: vt p̄ esca seruet⁹: necesse est vt de ei escam: q̄ diu vult ēē qd fecit. **HILA.** Uel alit̄: Qz corruptus circa futuroꝝ curam: infidelis sensus est calūniatū q̄ in resurrectione cor porū spēs sit futura: q̄ in substantia eternitatis alimonia Jō subsequēnt̄ dī: Nōne aīa plus est q̄ esca: Nō enī patitur spēs nr̄az futuri in resurrectione cibi ⁊ potus ⁊ vestitus sollicitudine demorari: ne redēpti in corpus atqz aīaz cōtūmelia in nō efficiēdis leuiozib⁹ inferatur.

Respicite volatilia celi q̄ nō serūt neqz metūt neqz p̄gregāt in horrea: ⁊ p̄uester celestis pascit illa. Nōne magis pluris estis illis? Quis aut̄ vestz cogitās pōt adijcē ad staturā suā cubitū unū?

CHRY. Postq̄ cōfirmauit spem nr̄am de maiore ad minus descēdens: deinde cōfirmat de minori ad maius ascēdens cū dicit: Res. vo. ce. qz nō se. neqz metūt. **AVG.** de opibus monachoz: Quidā se dicunt p̄pterea opari nō debere: qz nec volucres celi semināt neqz metūt. Cur ḡ nō attendūt qd sequitur: Neqz p̄gregāt in horrea: Cur ḡ isti manus ociosas ⁊ plena repositoria volūt hēre: cur deniqz coquūt: hec enī aues nō faciūt: aut si reperiūt qd hoc p̄suadeāt: vt eis p singulos dies eficas afferāt p̄paratas: salte sibi de fontibus aquā afferūt ⁊ reponunt: qd volatilia nō faciūt. Sed si nec aq̄ sibi vasa cogunt implere: ⁊ iam illos qui tñ erāt hierosolyme nouo gradu iusticie sup̄gressi sunt: qui demisso sibi ex grā frumēto panē fecerunt aut facere curauerūt: qd aues nō faciūt. Nō possunt aut̄ ista seruare: vt. s. nihil in crastinū reponāt q̄ se p multos dies a cōspectu hoīuz separatos ⁊ nulli ad se p̄bentes accessū includūt se ipsos: viuētes in magna intētiōne orationū. An forte quo sunt sanctioꝝ: eo sūt volucib⁹ dissimilioꝝ? Quod ergo dicit de volatilib⁹ celi ad hoc dicit: ne quisq̄ putet deū seruoz suoz necessariā curā re: cum eius p̄uidētia vsqz ad ista gubernanda pueniat. Neqz enī nō ipse pascit eos qui manibus operant⁹: neqz etiā quia de⁹ dixit: Inuoca me in die tribulatiōis ⁊ erua te. non debuit fugere apostolus: sed expectare vt cōprehenderet: ⁊ eum deus sicut tres pueros de medijs ignib⁹ liberaret. Sicut enī qui fugientib⁹ sanctis huiusmōi questionē obijceret: responderēt nō se oportuisse tentare deum: sed tñ talia deum si vellet ēē facturū vt eos libera ret: sicut danielē a leonib⁹ ⁊ petrū a vinculis: cū ipsi qd facerēt nō haberēt. Cum vero eis fugā in potestatem dei dīset: etiam si liberarent per illā: non nisi ab ipso libera ri: sic seruis dei valentibus manib⁹ suis victū transigere si ex euāgelio mouerit questionē de volatilib⁹ que nō semināt neqz metunt: facile rñdebunt. Si nos p aliquam infirmitatē vel occupationē nō possum⁹ operari: ille nos pascet sicut aues que nihil opantur. Cum aut̄ possumus non debemus tētare deum: qz hec que possumus ei⁹ munere possumus. Et cum hic viuimus: illo largiente viuimus: qui largitus est vt possumus: ⁊ ille nos pascit a q̄ aues pascuntur: sicut dicitur: Et pater vester celestis pascit illa: nonne vos ma. plu. es. illis? **AVG.** de ser. dō. in monte. i. carius vos valetis: qz rōnale aīal sicut est homo sublimis ordinat in rerū natura q̄ irrōnalia: sicut sunt aues. **AVGV.** xi. de ciui. dei. Plerūqz tamē carius cōparat equus q̄ seruus: ⁊ gemma q̄ famula: nō ratio cōsiderantis: sed necessitate indigentis: seu voluptate cupētis. **CHRY.** sup̄ matth. Oīa enī aīalia deus p̄p̄ hoīnez fecit: hominē aut̄ p̄opter se. quanto ḡ p̄ciosior est hominis creatio: tanto maior est dei sollicitudo de ipso.

Si g aues non laborantes inueniunt escas: hō non inuenit cui deus dedit et operandi sciam et fructificandi spem.

HIERO. Sunt autē qdā qd vult terminos patrum excedere et ad alta volitare: in ima mergunt. Volatilia celi angelos esse volunt: ceterasq in dei ministerio fortitudines que absq cura dei sui alant, pudentia. Si hoc itaq est vt intelligi voluit: quō sedē dictū ad hoies: Nōne vos ma plu. estis illis? Simplicitē g accipiunt: q si volatilia absq cura et serūis dei iulū pudentia: que hodie sūt et cras non erūt: quātomagis hoies quib' eternitas repropmittit. **HILA.** Pōt autē dici q sub noie volucrum exēplo nos inundoꝝ spīrituū hortat: qbus sine aliquo negocio querēdi et congregandi: viuendi tñ tribuit de eterni cōsiliū potestate substantia: atq vt ad inundoꝝ istud spūs referat oportune adiecit: Nonne vos magis pluris estis illis? De cōparationis pstantia oīam nequitie et sactitatis oīdens. **GLO.** Non solū autē exēplo autū: s; experimēto docet q ad hoc q sum' et viuim' nra cura non sufficit sed diuina pudentia operat' dīcēs: Quis autē vestꝝ cogi. pōt adīce. ad statūrā suāz cubi. vnū? **CHRY.** sup mat. Deus enī est qui p singulos dīes incrementa corpīs tui facit: nō intelligēte. Si ergo in teipso quotidie dei pudentia operat' quō in necessarijs tuis cessabit? Si autem vos cogitādo modicā partem corpori vestro addere nō potestis: quō cogitādo saluādi estis in toto? **AVGV.** de ser. do. in mōte: Uel pōt referri ad sequētia: ac si dīcet: Non ēē cura nra factū vt ad hanc statūrā veniret corp' nūm: ex hoc intelligi pōt: q si velletis adīcere vnū cubitū nō possetis. Illi ergo tegendi corpīs curā relinquitē cui' cura factū ē vt eēt tāte stature. **HILA.** Uel alt: Sic si dem vitalis substantie nre de documēto spīrituū seruauit ita opīnionē futuri habitus iudicio cōis intelligētie dereliquit. Cū enī vnīuersoꝝ corpōꝝ que vitā hauserant: diuersitatē in vnū pfectuꝝ vīrū sit excitaturus: solus qui potēs sit ad vnūscuiusq pēritatē cubitū vnū et alteruꝝ tertiuū pstante: de vestitu. i. de specie corpōꝝ cū ei' conumelia ambigim': q vt equalē omnē hoies efficiat: tāz mēsure est humanis corpōꝝ additū. **AVG.** vltimo de ciui. dei: Sed si chriſt' in ea mēsurā corpīs i qua mortuus est resurrexit: nefas ē dicere cū resurrectionis oīum tps venerit: accessurā corpōꝝ eius eā magnitudinē quā non habuit: qñ in ea discipulis in quo notus erat apparuit: vt longissimis fieri possit equalis. Si autē dixerim' ad oīci corpīs modū etiā minimorū maiorūq corpōꝝ redigēda peribit de multoꝝ corpōꝝ pplurimū: cum ipse nec capillū periturū ēē pmissit. Restat ergo vt quisq recipiat suā mēsurā quā vel habuit in iuuetute: si senex est mortuus: vel fuerat habitus' si est aī defunctus. Et iō nō ē dictū ab aplo in mēsurā stature: sed in mēsuram etatis plenitudinis chriſti: q: resurgēt corpōꝝa mortuoꝝ in iuuenili etate et robore ad quam chriſtum peruenisse cognouimus.

Et de vestimētis qd solliciti estis: Considerate lilia agri quō crescūt. Non laborāt neqz nent. Dico autē vobis: qñ nec salomon in omni gloria sua coopertus est sicut vnum ex istis. Si enīz senum agri qd hodie est et cras in clybanū mittit deus sic vestit: quātomagis vos modice fidei?

CHRY. in ho. Postq mōstrauit q nō oportet nos p cibo et sollicitos: ad id quod leu' ē ptransit: neqz enī ita necessariū est indumentū sicut cib'. vñ dīcit: Et de vesti. qd solli. estis: Non autē hic vñ exēplo volucrum vt iducerec pauonē et cygnū: a qbus erat similia exēpla accipere: sed vñ exēplo lilioꝝ dīcens: Considerate lilia agri. Vult ex vob' mōstrare supabundantiā. s. a munificētia pulchritudinis: et a vilitate participantū tali decoꝝe.

AVG. de ser. do. in monte: Ipsa autē documēta nō sic

allegorice discutiēda sūt: vt queram' quid significēt aues celi: aut lilia agri: posita sūt enī vt de rebus minorib' maiora pnuadeant. **CHRY.** sup matth. Lilia enī statuto tēpoꝝe formant in frondib': vestimēt cādoꝝe: implent odoribus. Et qd terra radici nō dederat: deus inuisibili opatione largit. In oīb' autē eadē plenitudo seruat: vt nō ab euentu facta putentur: sed dei pudentia intelligant eē oīs posita. Dicendo autē: Non laborāt: viros cōfortat. Dicēdo vero: Neqz nent: mulieres. **CHRY.** in ho. Hec autē dīcēs nō opus phibuit: sed sollicitudinē. sicut et sup'a cū de seminatiōe loqueret. **CHRY.** Et vt magis dei pudentia in ipīs cōmenderet: que omnē supat humanā indutia subdit: Dico autē vobis qñ neqz salo. in om. gla sua coop. est sicut vnū ex istis. **HIER.** Reuera enī qd seruicuz: que regū purpura: que pictura pōt florib' cōparari: Quid ita rubet vt rosa: Quid ita cadet vt lilium? Niole vero purpurā nullo supari murice: oculoꝝ magis q sermo nis iudiciū est. **CHRY.** in ho. Quātu enī veritatis ad mendaciū tñ vestimētoꝝ et floꝝ oīa ē. Si g salomō a floribus supatus ē: qui oīb' regibus fuit pclarior: qto tu vestimētis poteris vincē floꝝ decoꝝe? Est autē salomon supatus a floꝝ decoꝝe nō semel tñ neqz bis: sed p totuꝝ tps sui regni. Et hoc ē qd dīc: In omī gloria sua. q nec in vno die ita decoꝝatus ē vt flores. **CHRY.** sup matth. Uel hoc dīcit: q salomon nō laborabat: tñ iubebat. Ubi autē iussio: illis et ministrantium offensa: et iubētis ira frequēt inuenit. Hec autē qñ nesciūt: sic ornant. **HILA.** Uel lilia intelligēda sūt angeloꝝ celestiu claritates: quib' a deo glorie candor indutus ē. Nō laborāt autē neqz nent q virtutes angeloꝝ ex ea quā adepti sūt originis sue forte vt sint semp accipiūt: et cū resurrectione similes hoies angelis erūt sperare celestis glie voluit operimentū: exēplo angelice claritatis. **CHRY.** sup matth. Si autē floribus terrenis sic occurrit deus: qui nati sūt: vt tñmō vīdeant et pereant: hoies negliget: quos sic creauit vt non p tpe videant: sed vt ppetuo sint. Et hoc est qd dīc: Si autem senū agri qd hodie ē et cras in clybanū mittit de' sic vestit: quātomagis vos modice fidei? **HIER.** Cras autē in scripturis futurū tps intelligit dīcēte iacob: Exaudiat me cras iusticia mea. **GLO.** Alij libꝝi habēt in ignē vel in aceruū q hz spēm clybanū. **CHRY.** in ho. Non autē lilia ea vocat: sed senū agri: vt eorū vilitatē oīdat. S; et aliā vilitatē apponit dīcēs: q hodie sūt: et nō dixit Cras nō erūt: sed qd ē multo deficientius q in clybanū mittit. Quid autē dīc: Quātomagis vos occulte insinuat humani generis honoꝝ ac si dīcet: Vos qbus aiām dedit: corpus plasmauit: pphetas misit: et vnigenitū filiū tradidit

GLO. Dicit autē Modice fidei: q: modica fides: est q nec de minimis certa ē. **HILA.** Uel sub sent noie gentes nūcupant. Si igit gentib' iecūco tñ indulget etnitas corpalis vt moꝝ igni iudicij destinēt: q pphanū ē sactos de glia etnitis abigere cū iniqs etnitis op' pntet ad penā: **REMI.** Spiritualiū autē p volatilia sci vīri designat qui ex aqua sacri baptismatis renascūt: et deuotione terrena despiciūt: et celestia petūt qd pluris dīcūt eē apli: q pncipes sunt oīuꝝ scōꝝ. Per lilia etiā sci vīri intelligūt: q absq labore legalū certimonialiū sola fide deo placuerūt: de qd dī: Dillectus me' mibi pascit in lilia. Scā etiā ecclia p liliū intelligit: ppter candore fidei: et odoreꝝ bone cōuersationis: de q dī: Sicut liliūz in spinas. Per senū designant infideles: de qbus dī: Aruit fenūz et flos eius cecidit. Per clybanū eterna damnatio: vt sit sensus: Si deus infidelibus tribuit bona temporalia: quātomagis tribuet nobis eterna.

Holite ergo solliciti esse dicētes quid māducauimus: aut quid bibemus: aut quo operiemur. Hec enī oīa gentes inquirūt. Scit enī pī vester qz bis oīb' idigetis. Querite ergo primū regnū dei

et iusticiam eius et hec omnia adijcientur vobis.

GLO. Postq̃ sigillatim de victu et vestitu sollicitudini nem excluderat argumēto ab inferioribz sumpto: hic cō sequēter vtrūqz excludit dicens: Nolite ergo solliciti esse dicētes: qd̃ maducabimus aut qd̃ bibem? aut quo op̃e riemur? **REMI.** Ideo autē h̃c dñs repetit: vt onde ret hanc rem ee perneccessaria: et vt artius eaz in cordibz nris sculcarct. **RA.** Notādū vero qd̃ nō ait: Nolite querere aut solliciti ee de cibo aut potu aut indumēto: s; Quid maducetis aut qd̃ bibatis: aut qd̃ vestiamini. vbi mihi vident argui qd̃ sumpto victu vel vestimēto cōmuni lautio: a cibī vel austerio: a his cū qbus vitā ducunt alt/menta vel indumēta requirūt. **GLO.** Est etiā alia sollicitudo sup̃flua ex vitio hominū qñ fruct? et pecuniam plusq̃ necesse ē referuāt: et dimissis spiritalibz illis intēti sunt quasi de bonitate dei desperātes: et hoc phibet. vñ subdit: Hec enī oīa gentes requirūt. **CHRY.** sup̃ mat. Quia in rebus hūanis fortuna credit esse nō puidētia neqz iudicio dei vitas suas gubernari existimāt: s; inerto ducti euētū. Et iō merito timēt et desperāt qsi qui nemi nē hnt gubernantē. Qui autē credit se dei iudicio gubernari: eadē qd̃ suā in manu dei cōmittit. vnde sequit: Scit. n. pater vester qz his oībus indigeis. **CHRY.** in homi. Non autē dixit deus: Scit deus: s; Scit pater vester: vt eos in maiore spem ducat. si enī pater ē: nō poterit despiciere filios cū nec hoies patres hoc sustineāt. Dicit autē: Qm̃ his oībz idiget vt magi sollicitudinē abijcias: qz necessaria sūt. Qualiter enī est p̃i qd̃ sustinet etiā necessaria filijs non dare: Si autē essent sup̃flua: nō ita oporteret cōfidere. **AVG.** xv. de trini. Nō autē ista ex aliquo tpe cognouit deus sed futura oīa ipalia: atqz in eis etiā qd̃ et qñ ab illo petiti eramus: sine initio añ p̃scit. **AVG.** xij. de ciui. dei. Quid autē dicunt quidā hec dei scientia nō posse cōprehēdi: quia infinita sūt: restat eis dicere qd̃ nō oēs numeros deus nouerit: quos infinitos esse certissimū ē. Infinitas autē numeri nō ē incōprehensibilis ei: cui? intelligētie nō est numerus. Quapropter si quicqd̃ sciētia cōprehēdit sciētis cōprehensione finit: p̃fecto oīs; infinitas quodā ineffabili mō deo finita ē: qz ei? scie incōprehēbilis nō est. **GREG.** nescimus in libro de hoie: Qm̃ autē est puidētia p̃ huiusmōdi signa demonstrat. pmanētia enī vniuersorū et maxie corz que sūt in generatiōe et corzruptione et positio et ordo corz que sūt: semp custoditur? fm̃ eundē modū q̃liter pficeret nullo puidēte: s; qd̃az dicūt deo curā esse existentū pmanētē in vniuersali: et huius solius puidētia h̃c. Singularia vero fieri vt cōtingit. Tres autē cās solas vtrūqz qd̃ dicit nō fiendi puidētia singulariū: Aut enī hoc qd̃ est ignorare deū: qm̃ bonū ē particulariū diligentiā habere: aut nō velle: aut nō posse. Sed ignorātia oīno aliena ē a beata substantia. Qualit enī latebit deū qd̃ ne hō sapiens ignorabit: qd̃ singularibus destructis vniuersalia destruent: Nihil autē phibet oīa indiuidua perire: nulla pcurāte potentia. Si autē nō vult: ppter duas sit causas: aut ppter pigritia: aut ppter indecētia. Pigritia autē a duobz generat: aut enī voluptate aliq̃ attracti pigritamur: aut ppter timorē desistimus: quoz neutru fas est cogitare de deo. Si autē dicāt nō decere deū: indi. nū enī esse tante b̃tudinis puls cōdescendere: qualis nō incōueniēs ē artificē quidē pcurantē vniuersalia: nihil p̃iculariū neqz parui sumū derelinq̃re sine p̃curatione: sciētē qd̃ ad totū pficit pars: cōdito ē vō deū artificibus enūciare idociorē: Si autē nō pōt imbecillit est deus et impotēs benefacē. Si vō incōprehēbilis nobis est singulariū puidētia rō: nō ppter ea opoztet dicē qd̃ nō est puidētia: ita enī diceret: qz numerū hominū ignoramus: neqz hoies eē. **CHRY.** sup̃ matth. Sic ergo qd̃ credit se dei iudicio gubernari: eam suā in manu dei cōmittat: cogitet autē de bono et malo: de q̃ nisi

sollicitus fuerit neqz malū fugiet neqz bonū apprehēdet. Et iō eo subdit: Querite autē p̃mū regnū dei et iusticiā eius. Regnū dei ē retributio bonoz operū. Iusticia autē eius: via pietatis p̃quāitur ad regnū. Si ergo cogites q̃lis erit gloria scōz: necesse ē vt aut ppter timorē pene recedas a malo: aut ppter desiderii glorie festines ad bonū. Et si cogitaueris que sit dei iusticia: qd̃. s. odit de? et qd̃ amat: iusticia ipsa ondit tibi vias suas q̃ amantes se sequitur. Nō autē daturū sum? rōnē si paupes sum? aut diuites: sed si bene vel male egerimus: qd̃ enī nō arbitrio.

GLOSA. Vel dicit iusticiam eius. q. di. vt per eum nō per vos iusti sitis. **CHRY.** sup̃ matth. Terra autēz etiā ppter pctā hoīz maledicit: vt nō germinet: fm̃ illō maledicta terra in ope tuo. benedicit autē cū bona fecerimus. Quere q̃ iusticia et nō dērit tibi panis. Vñ seq̃t: Et hec oīa adijcient vobis. **AVG.** de ser. do. i. mōte. s. ipalia q̃ manifeste hic ondit non cē talia bona nra: ppter qd̃ b̃nfacē debeamus: s; tñ necessaria eē. Regnū vō dei et iusticia eius bonū nrm est: vbi finis cōstituendus ē. Sed qz i hac vita militam? vt ad illud regnū puenire possim? qd̃ vita sine his necessarijs agi nō pōt: apponēt inq̃t hec vobis. Cū autē dixit illud p̃mū: significauit qz hoc posterius querendus ē nō tpe sed dignitate: illud tāq̃ bonū nostrū: hoc tanq̃ necessarijs ē. Neqz enī vbi grā debem? euāgelizare vt maducem? qz sic vult habere? euāgeliz qz cibū: s; iō manducam? vt euāgelizemus. Querētibz autē p̃mū regnū dei et iusticiā eius. i. hoc pponentibz ceteris rebz: vt hoc ppter cetera q̃ramus: non d; subē sollicitudo ne necessaria desint. et iō ait: Hec oīa adijcēt vobis. pueniēt sine vllō vō impedimēto: ne cū ista querit: illic auertamini: aut oīos fines constituat. **CHRY.** in ho. et nō dixit: Dabunt: sed apponēt: vt dicas qz p̃ntia nihil sunt ad magnitudinē futuroz. **AVG.** de ser. do. in monte: Cū autē legimus in fame et siti aplm̃ laborasse: nō existimem? hic dñi. pmissa titubasse: qñ quidē ista sint adiutoria. Medicus iste cui nos totos cōmissim? nouit qñ apponat et qñ detrahat sicut nobis indicat expedire. Si enī nobis aliqñ defuerint: qd̃ plerūqz ppter nostram exercitationē deus finit nō debilitat ppositū nostrū sed exaltatū pfirmat. Nolite q̃ solliciti eē i crastinū. Crastinū. n. dies solliciti eē erit sibi ipsi. Sufficit enī diei malicia sua. **GLO.** Prohibuerat sollicitudinē p̃ntiū rez: mō phibet sollicitudinē futuroz: variā ex vitio hoīz puenientē cū dicit: Nolite q̃ solliciti eē i crastinū. **HIE.** Cras i scriptis futurū ipsi intelligit: dicēte iacob: Et audiet me cras iusticia mea. et i samuele ph̃atasmate phitonissa loq̃t ad saulē: Cras erit mecū. de p̃ntibz q̃ p̃cessit debē ē sollicitos qd̃ futura phibet cogitare. Sufficit enī nob p̃ntis t̃pis cogitatio. futura qd̃ incerta sūt deo relinq̃mus. Et hoc ē qd̃ dicit: Crastinus enī dies sollicitus erit sibi ipsi. i. ipse afferet sollicitudinē suā secū. Sufficit enī diei malicia sua. Vbi maliciā non p̃ntā virtuti posuit: sed laborem et afflictionē et angustiam seculi. **CHRY.** in ho. Nihil enī ita doloz inferat aie: vt sollicitudo et cura. Cū autē dicat qd̃ crastina dies erit sollicita de seipsa: volens manifestius facē qd̃ dicit: Prosopeia facit t̃pis fm̃ multoz p̃suetudinē loquens ad plebē imp̃fectā. vt enī eos magis moueat: ipsos dies conquerētes inducit p̃ sup̃flua cura. Nunqd̃ enim dies nō sufficiens habet onus. i. curam suā: qd̃ igit cū aggruas magis: curā qd̃ pertinet ad aliū diem apponendo? **CHRY.** super matth. Vel aliter: Per hodie hec solū significatur: que habemus in vita p̃senti necessaria. Qd̃ autē dicit Cras: quod superfluum est ostendit. dicit ergo: Nolite solliciti esse in crastinum: id est nihil curetis super id habere quod necessarium est vobis: ad vitam quotidianam. Quod enim superfluum fuerit quod est cras curabit se. Et hoc est quod dicit: Crastinus enī dies sollicitus erit sibi ipsi: ac si dicat: Superflua cum cogitaueris: ipse se curabunt: re quidem eis non fructe

inuenient dñs multos q̄ ea pcurēt. Quid ḡ curas de illis quoz ptatē ea alijs dimissur? Sufficit enī diei malicia sua. q. d. Sufficit tibi labor quē pateris ppter neccia: noli de sup̄fluis laborare. Uel aliter: AVG. de ser. do. in monte: Nō dī crastinus dies nisi in tpe vbi pterito succedit futur: Ergo cū aliqd boni opamur nō terrena: sed eterna cogitemus. crastin' enī dies sollicitus erit sibi ipsi. cū opo: uerit sumas cibū z huiusmodi. s. cūz necessitas vrgere cepit. Sufficit enī diei malicia sua. i. sufficit q̄ ista sumere vrgēbit necessitas: quā malicia noiat: qz pēnalis ē nobis: p̄inet enī ad mortalitātē quā peccādo meruim'. hūc ḡ pene tpa' neccitatis noli addē aliqd grauius vt nō solū ea patiaris: s; etiā ppter hanc explendā militēs deo. Dic est cauedū: ne cū viderim' aliqd seruū dei puidere: ne ista necessaria desint: vlt' sibi vel eis quoz cura sibi cōmissa ē iudicemus cū ptra dñi pcepta facē: z de crastino cē solliciti. nam z ipse dñs cū ministrabāt angelis: ppter exēplū loculos habē dignatus ē. Et in actib' aploz scriptū ea q̄ ad victum sūt necessaria: pcurata esse in futurū ppter iminentē famē. nō ḡ hoc dñs increpat: si quis humano more ista pcurat: sed siqz ppter ista nō militet deo. HILA. hoc etiā totū sub dicti celestis significatiōe p̄inet. jubemur igit' nō ambire de futurū. Satis. n. vite nre malicia dīez qbus viuim' s. p̄ta sufficiūt: vt cōtra hec purgāda oīs vite nre meditatio: laborqz verset. Cessante autē cura nostra ipsa futura solliciti sunt dñs nobis etne claritatē p̄fecit deo pcuratē pponit. CA. VII.

Nolite iudicare z non iudicabimini: nolite condēnare z non cōdēnabimini. In q̄ enī iudicio iudicaueritis iudicabimini: z in qua mēsurā mēsi fueritis remetiet vobis.

AVG. de ser. do. in monte: Quia cū ista tpalia pcurant in futurū: incertū ē quo aio fiat: cū possit simplici corde fieri z duplici: oppositū hoc loco subiecit: Nolite iudicare. vel alit': GHRY. in ho. hucusqz exposuit cōsequentiā ad elemōsina p̄tinentē: nūc autē incipit exponere p̄sequentiā ad oīonē respicientē. Et est doctrina hec quodāmodo ps oīonis: vlt' oīdo narratiōis talis: Dimitte nobis debita nostra. z seqt'. Nolite iudicare: vt nō iudicemini. CHRY. sup. matth. Sed si iudicare phibet: q̄ p̄sequentiā paulus in corinth. iudicat fornicantē: z petrus ananiam z saphirā mēdaciū arguit: s; qdē hūc locū similitudinē sentit exponit: qz dñs hoc mandato non phibet christianos ex beniuolētia alios corripere: s; ne p̄tantiā iusticie sue christiani christianos despiciāt: ex solis plerūqz suspitiōibus odiētes ceteros z cōdēnates. Et sub specie pietatis p̄pūū odiū exequētes. CHRY. i. ho. An nō dixit: ne q̄scē facias peccantē: s; ne iudicaueris: hoc ē ne amarus fias iudex. corripe quippe nō vt hostis expetens vindictā: s; vt medicus institues medicinam.

CHRY. sup. matth. s; vt nō siquidē corripēt christiani christianos puenit sermo q̄ dicit: Nolite iudicare. s; si nō sic corripuerint: nūqd ppter hoc p̄sequēt indulgentiā mali poris: qz nō addidit alterū malū. Hoc autē diximus volētes ostendere: qz hic sermo non ē positus de primis nō iudicādis: q̄ peccāt in deū: s; q̄ in nos peccāt. Qui enī nō iudicat primū ppter p̄ctm in se cōmissū: illū nec deus iudicat ppter p̄ctm: s; dimittit ei debita: sicut z ipse dimisit. CHRY. in ho. Uel alit': Nō simpliciter vniuersa p̄cta iubet nō iudicare: sed his q̄ multis malis sūt pleni: z alios p̄ minimis iudicat: hāc phibitionē facit. Sicut z paul' nō simpliciter phibet iudicare eos q̄ peccant: s; discipulos iudicātes de magistris redarguit: o cōsens vt eos q̄ sup̄ra nos sūt nō iudicem'. HILA. Uel aliter: Iudicari de sponsiōib' suis deū vetat: qz vt iudicia ex incertis reb' inter hoīes sumit: ita z hoc iudiciū aduersus deū ex ambiguitate suscipit: qd penitus repellit a

nobis: vt cōstans poti' fides retineat: qz nō sicut i certis reb' p̄ctm sit p̄pera iudicasse: s; si in his reb' dederō iudiciū: initū sit criminis. AVG. de cō. euā. Uel alit': Hoc loco nihil aliud p̄cipi existimō nisi vt ea facta que dubiū ē quo animo fiant: in meliōrē pte interpretemur. Deus autē que nō pnt bono aio fieri: sic sūt sup̄ra blasphemie z huiusmodi: nobis iudicare p̄mittit. de factis autē medijs q̄ possūt bono z malo animo fieri: temerariū est iudicare: maxime vt cōdēnem'. Duo autē sūt in qbus temerariū iudiciū cauere debem': cū incertū est quo aio q̄cūqz factū sit vlt' cū incertū ē: q̄lis q̄sqz futurū q̄ nūc vlt' bon' vel mal' apparet. Nō ḡ rep̄bēdam' ea q̄ nec scim' quo aio fiat: neqz ita rep̄bēdam' q̄ manifesta sūt vt desperem' sanitatem. Pōt autēz mouere qd ait: In quo iudicio iudicaueritis: iudicabimini. Nunqd si nos temerario iudicio iudicauerimus temere etiā de nobis de' iudicabit: aut nūqd si mēsurā iniquā mēsi fuerim': z apud deū ē iniq̄ mēsurā vñ nobis remetiat: Nā mēsurā noīe ipsū iudiciū significatū arbitror. Sed hoc dictū qm̄ temeritas q̄ punis aliū: ipsa te puniat necesse ē. Iniq̄tas enī sepe nihil nocet ei q̄ patit iniuriā: ei vō q̄ facit necesse ē vt noceat. AVG. xxi. de ciui. dei: Dicit aliq̄ quō vey ē qd ait ch̄rist': vt in q̄ mēsurā mēsi fueritis remetiet vobis: si tpale p̄ctm supplicio puniat eterno: Nec attendūt: nō ppter eq̄le tps spaciū: s; ppter vicissitudinē mali. i. q̄ mala fecerit mala patiat: eandem dictā mēsurā fuisse: quīs in ea re hoc ppe possit accipit: de q̄ deus cū hoc diceret: loq̄bat. i. de iudicijs z cōdēnatiōib'. Proinde q̄ iudicat z cōdēnat iuste: si iudicat z cōdēnatur: iuste in eadē mēsurā recipit: quīs non hoc qd dedit. Iudicio. n. fecit qd iniquū ē: iudicio patitur quod iustum est.

Quid autē vides festucam in oculo fr̄is tui: z trabē in oculo tuo nō vides? Aut quō dīcis fr̄i tuo: Fr̄as sine eijciā festucā de oculo tuo: z ecce traba ē in oculo tuo? Hypocrita ejice p̄mū trabē de oculo tuo: z tunc videbis ejicere festucam de oculo fratris tui.

AVG. de ser. do. Quia temerario z iniq̄ iudicio dñs nos anouerat: maxie autēbī temere iudicat q̄ de incertis z facile rep̄bēndūt: q̄ magis amat vitupare z dānare q̄ emēdare atqz corrigere: qd vitiū vel supbia ē vel inuidētia: p̄nt subijcit z dicit: Quid autē vides festucā i oculo fratris tui: z trabē i oculo tuo. nō vides? HIE. De his loq̄t q̄ cū mortali crimine detineat obnoxij minora p̄cta s̄b' nō pcedūt: vt si forte ita ille peccauerit: tu odio rep̄bēdas. Quātū autē int festucā z trabē: tāntū int ira distat z odiū: odiū enī ira inueterata ē. fieri autē pōt vt si irasceris hoī: velis eū corrigi: nō autē si eum oderis. CHRY. in ho. Multi etiā hoc faciūt q̄ si viderint monachū sup̄flūū vestimentū hāte: aut copiosiori cibo potitū: amari fiūt acufatores: q̄d iudicē ipsi rapiētes z crapulam patientes.

CHRY. sup. mat. Uel alit': Hoc qd hic dī doctorib' puenit. De enī p̄ctm iudicat modicū aut magnū sim peccātis psonā. Laici enī p̄ctm modicū ē: z festuca q̄rū ad peccatū sacerdotis: qd trabi p̄pat. HILA. Uel alit': P̄ctm in sp̄m̄scm ē oluie vtiutis ptatē negare: z xpo sbam abnue recēnitatis p̄ quē qz in hoīez venit de': hō rursus veniet in deū. Ergo q̄ta int festucā z trabē dīta ē: tāntū ostendit p̄ctm i sp̄m̄scm cetera crimina excedē: vt cū ifideles delicta corpis alijs exp̄robāt: onus peti qd de pmissis dei abi gūt: i se an nō videāt in oculo: trabē tāq̄ in mētis acie icidēte. Sequitur: Aut quomodo dices fr̄i tuo: sine eijciā festucam de oculo tuo: z ecce in oculo tuo traba ē.

CHRY. i. cum facile arguis peccatū fratris tui: ipse aut in eodem peccato vel in maiori existens. AVG. de ser. do. Primū ergo cogitemus cū aliqd rep̄bēdere nos necessitas coegerit: vtrū tale sit vitium quod nunq̄